

အခွန်ကောက်ခံခြင်းဆိုင်ရာ မေးခွန်းများ- မြန်မာနိုင်ငံမှ ကျွန်းသစ် တင်ပို့မှုများတွင် အခွန်တိမ်းရှောင်ခြင်း အထောက်အထား

မာတိကာ

အခွန်ကောက်ခံခြင်းဆိုင်ရာ မေးခွန်းများ- မြန်မာနိုင်ငံမှ ကျွန်းသစ် တင်ပို့မှုများတွင် အခွန်တိမ်းရှောင်ခြင်း အထောက်အထား:..... 1

 ခြုံငုံသုံးသပ်ချက် 1

 ခရိုအေးရှားအတွင်းချိတ်ဆက်မှု - ဖြည့်စွက်မပေးသောစာရွက်စာတမ်းများ 3

 မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်စနစ်နှင့် စာရွက်စာတမ်း ကွာဟမှုများ..... 9

 မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပို့ကုန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ..... 9

 သစ်ထုတ်ကုန်များ ရောင်းချခြင်းနှင့် တင်ပို့ခြင်းဆိုင်ရာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်စနစ် 10

 တင်ပို့မှု (၁၀) ခုထဲမှ အခွန်ရှောင်မှုအား ဖော်ထုတ်ခြင်း 12

 အခွန်ရှောင်ရှားမှုကို တွက်ချက်ခြင်း..... 16

 အကျိုးသက်ရောက်မှုများ..... 20

 ရှေ့ဆက်ရန်နှင့် အကြံပြုချက်များ..... 22

 တိုက်တွန်းအကြံပြုချက်များ 23

 ကျေးဇူးတင်စကား 24

 EIA ၏ အကြောင်း..... 24

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ခရိုအေးရှားနိုင်ငံသို့ တင်ပို့သော ကျွန်းသစ်တင်သင်္ဘော (၁၀) စီးအတွက် စာရွက်စာတမ်းများကို ကြည့်ရှုပြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံမှ နိုင်ငံများစွာသို့ သစ်တင်ပို့မှု၏ ကုန်သွယ်မှုအချက်အလက်များကို လေ့လာ သုံးသပ်ပြီးနောက်၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စုံစမ်းရေးအေဂျင်စီ (EIA) က မြန်မာနိုင်ငံမှ သစ်ထုတ်ကုန်များ တင်ပို့သည့် ကုမ္ပဏီများက သိသာသော အခွန်ရှောင်တိမ်းမှု ပုံစံတစ်ခုကို ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။

မြန်မာသည် သစ်လုံးများနှင့် သစ်အပိုင်းများ (သစ်ခွဲသားများအပါ) တင်ပို့ရာတွင် အထူးကုန်စည်ခွန် (SGT) ကို အသုံးပြုတင်ပို့သော်လည်း စီမံထုတ်လုပ်ထားသောကုန်ပစ္စည်းများ မပါဝင်ချေ။ သစ်ခုတ်ခြင်းနှင့် သစ်ခုတ်ခြင်းများ အပါအဝင် သစ်ထုတ်ကုန်များ သည်။ ထို့အပြင် မြန်မာ့အကောက်ခွန် စည်းကြပ်မှု(MCT) သည် တန်ဖိုးမြင့် ထုတ်လုပ်ထားသော သစ်ထုတ်ကုန်ထက် အနည်းငယ်သာ စီမံထုတ်လုပ်ထားသော ကုန်များတင်ပို့မှု တန်ဖိုးက ပိုမိုမြင့်မားသည်။

EIA မှ ကြည့်ရှုသည့် စာရွက်စာတမ်းများကို အခြေခံ၍ပြောရလျှင်၊ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများသည် နိုင်ငံတော်ပိုင် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းမှ ဝယ်ယူသော သစ်များကိုတင်ပို့ရာတွင် SGT နှုန်းထားအတိုင်း အခွန်ပေးရမည်ကို တိမ်းရှောင်ကာ လျော့နည်းသော MCT နှုန်းထားအတိုင်း မည်မျှစီမံ ထုတ်လုပ် ထားသည်ကို ပုံကြီးချဲ့ ပြောနေခြင်းဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ယုံကြည်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်းသစ် ယှဉ်ချပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖြစ်သည်¹။ EIA က စစ်ဆေးသည့် စာရွက်စာတမ်းများအရ အခြား တရားမဝင် လုပ်ရပ်များနှင့်လည်း ပတ်သက်နေသည်ကို စိုးရိမ်ဖွယ်တွေ့မြင်ရသည်။ အထူးသဖြင့် EIA ကယုံကြည်သည်မှာ၊ -

- မြန်မာနိုင်ငံရှိပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများသည် ဥရောပသမဂ္ဂသို့ ကျွန်းသစ်တင်ပို့မှုအတွက် မိမိတို့ပေးသင့်သည့် အခွန်ပမာဏကို ပေးဆောင်ခြင်းမပြုပါ။ ဤသို့သော ပို့ကုန်များထဲတွင် ခရိုအေးရှားရှိ Viator Pula သို့ ပို့ဆောင်ခြင်း များစွာ ပါဝင်သည်။ ကုမ္ပဏီများသည် အခွန်ငွေ ဒေါ်လာ (၈၀,၀၀၀) နီးပါး (SGT နှင့် MCT) ပေးဆောင်ခြင်းကို ရှောင်ရှားခဲ့သည်။ ကုန်သွယ်မှု အချက်အလက်များအား သုံးသပ်ရာတွင် ဤအခွန်ရှောင်ခြင်းသည် ပိုမိုစနစ်ကျပြီး ဒေါ်လာ သန်းပေါင်းများစွာ မပေးရသော SGT နှင့် MCT တွင် မူတည်သည်ဟု ယုံကြည်စရာ အကြောင်း ဖြစ်စေသည်။
- အကယ်၍ EIA တွေ့ရှိခဲ့သည့် ကွာဟချက်များသည် မြန်မာကုမ္ပဏီများ၏ ပို့ကုန် ကြေညာ ချက်များတွင် ပါဝင်နေပါက၊ ၎င်းတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်နှင့် အကောက်ခွန် ဥပဒေအရ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျူးလွန်မှုများရှိနေပြီး၊ အခွန်တိမ်းရှောင်ရှားခြင်းနှင့် အကောက်ခွန် လိမ်လည်မှုများ ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။
- အထက်ဖော်ပြပါ အချက်များအပေါ် အခြေခံမည်ဆိုပါက၊ သစ်များကို ဥရောပဈေးကွက်သို့ တင်ပို့ရာတွင် အီးယူ၏ “အော်ပရေတာ- လုပ်ငန်းရှင်” အဖြစ်ဆောင်ရွက်နေသော ခရိုအေးရှား လူမျိုးပိုင်ကုမ္ပဏီ ဖြစ်သည့် Viator Pula သည် ဥရောပသမဂ္ဂ သစ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်/ဥပဒေ (EUTR) တွင် ဖော်ပြထားသည့် “တရားမဝင် ခုတ်လှဲထားသော သစ်များ” ကို တင်သွင်းခဲ့ဖွယ်ရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သစ်နှင့် ပတ်သက်သော အကောက်ခွန်နှင့် ကုန်သွယ်ရေး စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများကို ချိုးဖောက်ခြင်းသည် EUTR ၏ စည်းမျဉ်းဥပဒေအရ ပြစ်မှုမြောက်သည်ကို အခိုင်အမာ ဖော်ပြလျက်ရှိသည်။

¹ မြန်မာပြည်မှ ကျွန်းသစ်ကို တင်ပို့ရာတွင် ပြည်တွင်းပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများက နိုင်ငံတော်ပိုင် မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းမှ ဦးစွာ ဝယ်ယူ ရသည်။

- ဂျာမန်ရေတပ်မှ ရှည်လျားသော Gorch Fock သင်္ဘောကို ပြုပြင်မွမ်းမံရန် အသုံးပြုသည့် သစ်များသည်လည်း အလားတူချိုးဖောက်မှုများ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း အထောက်အထားများက ဖော်ညွှန်းလျက်ရှိသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကုမ္ပဏီအကျိုးအမြတ်များ အပေါ် အခွန်ရှောင်ရန် ကုန်သွယ်မှုမှ မှားယွင်း ငွေတောင်းခံလွှာ ရှိသည့် အထောက်အထား တွေ့ရသည်။ ဤကိစ္စတွင် မြန်မာကုမ္ပဏီ အများစုသည် ကျွန်းသစ်ကို အီးယူရှိ ကုန်သည်များက ပေးဆောင်ရသည်ထက် မိမိတို့၏ အချိတ်အဆက်ဖြင့် စင်္ကာပူနိုင်ငံမှ တစ်ဆင့် အထူးသက်သာသော ဈေးနှုန်းများဖြင့် ကုန်သွယ်မှု ပြုကြသည်။ ဤသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခွန်ဆောင်မှုဝန်ကို လျော့ချရန် ကုမ္ပဏီများက ယင်းတို့၏ဝင်ငွေကို လျော့တွက်ခြင်း ဖြစ်ဟန်ရှိသည်။
- အီးယူရှိ ကုမ္ပဏီလေးခု (ဆလိုဗေးနီးယားနိုင်ငံမှ ABC၊ အီတလီနိုင်ငံမှ HF Italy၊ နယ်သာလန် နိုင်ငံရှိ Houthandel Boogaerdt နှင့် ဂျာမနီနိုင်ငံရှိ WOB Timber) တို့သည် ဈေးနှုန်း လျော့ချ ပေးဝယ်ထားသော တရားမဝင်ခတ်လှဲ သစ်များကို ဝယ်ယူခြင်းဖြင့် အကျိုး ရရှိခဲ့ကြသည်။

ခရိုအေးရှားအာဏာပိုင်များက မျှဝေထားသော စာရွက်စာတမ်းများတွင် ဖော်ပြထားသော ကုန်သွယ်မှု အချက်အလက်များအား စိစစ်သုံးသပ်ခြင်း² အားဖြင့် အခွန်ရှောင်တိမ်းမှုသည် ခရိုအေးရှားနိုင်ငံသို့ တင်ပို့ သည်ထက် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သည်ဟု ယုံကြည်ရမည့် အနေအထားဖြစ်သည်။ ဤအခြေအနေကို ကြည့်ခြင်း အားဖြင့် မြန်မာအစိုးရသည် နှစ်စဉ် ဒေါ်လာသန်းချီသော အခွန်ဘဏ္ဍာငွေများ ဆုံးရှုံးမည့် အနေ အထားဖြစ်သည် (ဥပမာ - ကျွန်ုပ်တို့၏ တွက်ချက်မှုအရ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ကုမ္ပဏီများသည် ဖော်ပြပါ နည်းဖြင့် ဒေါ်လာ ၂၁ သန်း နီးပါးကို ပေးဆောင်ခြင်းမရှိပါ)။ အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်သော ကုမ္ပဏီများကို ဘက်လိုက်ပြီး အခြားနိုင်ငံများအား တရားမဝင် ခတ်လှဲသော သစ်များတင်သွင်းခြင်းကိုမူ ဥပဒေများ ချိုးဖောက်သည်ဟု တားမြစ်ခြင်းသည် မမျှတသော ကစားကွင်းကို ဖန်တီးပေးရာ ရောက်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သစ်ကုန်သွယ်မှု အပေါ် EIA ၏ တွေ့ရှိချက်များနှင့် ယင်းတို့၏ ဂယက်ရိုက်မှုများကို ဤရှင်းလင်းချက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ခရိုအေးရှားအတွင်းချိတ်ဆက်မှု - ဖြည့်စွက်မပေးသောစာရွက်စာတမ်းများ

မတ်လ ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် သတင်းအချက်အလက် လွတ်လပ်စွာရယူပိုင်ခွင့်အရ၊ ခရိုအေးရှား နိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ မြန်မာကျွန်းသစ်တင်ပို့မှု သင်္ဘော ၁၀ စီးစာ အတွက် စာရွက် စာတမ်းများ ၁၀၀၀ ကျော်ကို EIA က ရရှိခဲ့သည်။

ကုန်ပစ္စည်းများတင်ပို့ရောင်းချမှုများသည် ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်းမှ အစပြုကာ Rijeka ဆိပ်ကမ်း၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ခရိုအေးရှားသို့ တင်သွင်းခဲ့သည်။ စာရွက်စာတမ်းများအရ ခရိုအေးရှား ကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်သော Viator Pula ကို အသုံးပြု၍ ဥရောပတစ်ခွင်ရှိ ကုမ္ပဏီများသို့ ကျွန်းသစ် တင်ပို့ရန် စီစဉ်ထားကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

² UNCOMTRADE ၏ အချက်အလက်အပေါ် EIA ၏ စိစစ်သုံးသပ်ချက်ကို အခြေခံထားသည်။ <https://comtrade.un.org/data>

ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းမှာ EUTR ပြဋ္ဌာန်း ချက်များကို ရှောင်ရှား၍ မြန်မာနိုင်ငံမှ ကျွန်းသစ် တိုက်ရိုက် ကုန်သွယ်မှုကို ရပ်ဆိုင်းထားသော နိုင်ငံများစွာသို့ တင်ပို့ရန် ပင်ဖြစ်တော့သည်။

Viator Pula မှ ခရိုအေးရှားနိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာနသို့ တင်ပြသော စာရွက်စာတမ်းများကို စိစစ်လေ့လာရာတွင် လွှဲပြောင်းပိုင်ဆိုင်မှုကွင်းဆက်ကို အတည်ပြုရန် မဖြစ်နိုင်သည့် အားနည်း ချက်ကြီးများကို တွေ့ရှိခဲ့ရသည် (ဆိုလိုသည်မှာ၊ တင်ပို့ထားသော သစ်ထုတ်ကုန်များသည် မည်သည့် သစ်တောမှ အစပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ တရားဝင်ရိတ်သိမ်းခြင်းလည်း ဖြစ်ကြောင်းဖော်ပြချက်)။ ၂၀၂၀ ခုနှစ် မေလတွင် EUTR ကို ရှောင်တိမ်းရန် ကြိုးပမ်းမှုကို အစောပိုင်းတွေ့ရှိချက်များ အဖြစ် EIA က 'ခရိုအေးရှားသစ်မှောင်ခိုလမ်းကြောင်း ဖော်ထုတ်ခြင်း- ဥရောပ မှောင်ခို လမ်းကြောင်းမှ ဥပဒေမဲ့ မြန်မာ ကျွန်းသစ်များ တင်သွင်းခြင်း' အမည်ဖြင့် အစီရင်ခံစာ တစ်စောင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်³။

ဖော်ပြပါ စာရွက်စာတမ်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော အခွန်ရှောင်ရှားမှုနှင့် ပတ်သက်၍ EIA ၏ စိုးရိမ်မှုများအတွက် အခြေခံအချက်အလက်များဖြစ်ခဲ့သည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စိုးရိမ် ပူပန်မှုများ အစပြုခဲ့ရ သည့် အကြောင်းအရင်းများမှာ အလေးချိန်၊ တန်ဖိုးနှင့် သဟဇာတဖြစ်သော စနစ် Harmonized System (HS) ကုန်⁴ ကွာခြားချက်များ (တင်ပို့ခြင်းများအပေါ် ချုံငုံသုံးသပ်ချက် ဇယား ၁ တွင်ကြည့်ပါ) စသည်တို့ ဖြစ်ပြီး ယင်းတို့သည် အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းကို ရှောင်ရှားခြင်းနှင့် အခြား ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသည့် သိက္ခာမဲ့ လုပ်ရပ်များပါလုပ်ဆောင်မှုများ ရှိကြောင်း ခိုင်လုံသော ဖော်ပြချက်များ ဖြစ်သည်။

EIA ၏ အခြားသော စိုးရိမ်မှုက အခွန်ရှောင်တိမ်းခြင်းသည် ပြစ်မှုမြောက်ကြောင်းကို ခိုင်မာစေလျှင် ငွေကြေးခဝါချမှုသည်လည်း ဖြစ်နိုင်ခြေ ရှိနေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ စာရွက်စာတမ်းများအတွင်း ကွာခြား ချက်များကို အောက်ပါအတိုင်း အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြနိုင်ပေသည် -

- တင်ပို့မှု ၁၀ ခုအနက်လေးခုတွင် (ဇယား ၁ မှ တင်ပို့ခြင်း ၄၊ ၇-၉) ရန်ကုန်နှင့် Rijeka အကြား တင်ပို့ခြင်းနှင့် သွင်းကုန်ကြေညာလွှာများ အသီးသီးတွင် အလေးချိန်ကို ပြောင်းလဲထားသည်။
- ရန်ကုန်နှင့် Rijeka အကြား တင်ပို့မှု ခန့်ခွဲရတွင် HS ကုန်များသည် ကြေညာလွှာများနှင့် ကွဲပြားခြားနားသည် (တင်ပို့ခြင်း ၁-၂၊ ၄-၈)။ HS ကုန်များသည် အကောက်ခွန်မှ တစ်ဆင့် မည်သည့် ထုတ်ကုန် ထုတ်ယူသည်ကို ညွှန်ပြသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အကောက်ခွန် ကုန် အမျိုးအစားဖြစ်သည်။⁵ HS ကုန်များ ကွာခြားချက်မှာ သိသာထင်ရှားသည်။ အကြောင်းမှာ ယင်းတို့သည် ရန်ကုန်မှ ထွက်ခွာရာတွင် အလွန်အမင်း ပြုပြင်မွမ်းမံထားကြောင်း (၄၄၁၈၁၀⁶) ကြေညာကာ Rijeka သို့ရောက်ရှိသောအခါ အနည်းငယ်သာ ပြုပြင်ထားကြောင်း

³ <https://eia-international.org/report/the-croatian-connection-exposed/>

⁴ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကုန်သွယ်ရေးက အကောက်ခွန်ရုံးများက ပါရှိသောအရာများကို ခွဲခြားနိုင်ရန် HS Codes ဟုခေါ်သော ကုန်စနစ် တစ်ခုကို အသုံးပြုသည်။

⁵ HS ကုန်များသည် ဂဏန်း(၆)လုံးဖြင့် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း သဟဇာတဖြစ်အောင် စီစဉ်ထားသည်။ နိုင်ငံအသီးသီး ကွဲပြား ခြားနား နိုင်သော်လည်း ထိုခြားနားမှုသည် ဂဏန်း (၄)လုံး အဆင့်တွင်သာ ဖြစ်သည်။

⁶ 441810 - သစ်၊ ပြတင်းပေါက်များ၊ လူတစ်ရပ်ပြတင်းများနှင့် ၎င်း၏ ကျည်းပေါင်းများ

ဖော်ပြပါရှိခြင်း (၄၄၀၇၂၉⁷)၊ တင်ပို့မှုရှစ်ခု (တင်ပို့ခြင်း ၁-၃၊ ၅-၈၊ ၁၀) ကို ခရိုအေးရှားသို့ တင်သွင်းမှုတွင် “ရွှေပေါ်မထိုးဘဲ သို့မဟုတ် ကော်ဖတ်မစားဘဲ ကျွန်းပျဉ်ချပ်များ” အဖြစ် ကြေညာခဲ့သည်။ တင်ပို့မှုတစ်ခု (တင်ပို့ခြင်း ၄) ကိုမူ “ကော်ဖတ်စား ကျွန်းသစ်များ” အဖြစ် ကြေညာခဲ့ပြီး နောက်ဆုံးတစ်ခု (တင်ပို့ခြင်း ၉) ကို “ကြမ်းပြင် အချောထည်ကျွန်းသစ်” ဖြစ်နေပြန်သည်။ EIA က ရရှိထားသော စာရွက်စာတမ်းများတွင်၊ ဥပမာတစ်ခုမှ လွဲ၍ ကျွန်းပျဉ်ချပ်များအဖြစ် သွင်းကုန်တင်ပို့မှုအပေါ် ကြေညာထားသော်လည်း ပို့ကုန်တွင်မူ အသေးစား ကျွန်းသစ် (mini-decking) သို့မဟုတ် ကျွန်းအပိုင်းအစများ (teak scantling) အဖြစ် ကြေညာခဲ့သည်။ ပြန်လည်ဖော်ပြရလျှင် ခရိုအေးရှားနိုင်ငံသို့ သစ်ရောက်ရှိချိန်ထက် မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်လာသောအချိန်တွင် ပိုမို ပြုပြင်မွမ်းမံထားသည်။

- ရန်ကုန်နှင့် Rijeka တို့တွင် တင်ပို့မှု ကြေညာထားသော တန်ဖိုးများ သိသာစွာ ကွဲပြားခြားနားမှုများ ရှိသည်ကို မကြာခဏ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်⁸ ။ ဥပမာ - တင်ပို့မှုတစ်ခု (တင်ပို့ခြင်း ၆) သည် တင်ပို့မှု ကြေညာလွှာတွင် ဒေါ်လာ ၆၅,၈၇၀ ရှိသည်ဟု ကြေညာထားပြီး Rijeka တွင် ရောက်ရှိချိန် ကြေညာလွှာ (SAD) တွင်မူ ဒေါ်လာ (၂၇၄,၁၈၄) တန်ဖိုး အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိ သွားခဲ့သည်။ သဘောဖြင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ကုန်ကျစရိတ်ကို \$2,670 ဖြင့်ထည့်တွက်လျှင်၊ တင်ပို့စဉ်အတွင်း ကုန်ပစ္စည်း၏ တန်ဖိုး \$205,644 တိတိပြောင်းလဲသွားသည် ဟု ဆိုရမည် ဖြစ်သည်။

စာရွက်စာတမ်းများအရ သဘောတင်ပို့မှု ၁၀ ခုလုံးကို Viator Pula မှ တစ်ဆင့် ခရိုအေးရှားနိုင်ငံသို့ တင်သွင်းခဲ့ပြီး ၎င်းတို့အနက် ၉ ခုကို အီးယူရှိ ကုမ္ပဏီအမျိုးမျိုးသို့ ရောင်းချခဲ့သည်-

- ABC Net (ဆလိုပေးနီးယား)
- Crown Holdings (ဘယ်လ်ဂျီယံ)
- HF Italy (အီတလီ)
- Houthandel Boogaerd (နယ်သာလန်)
- Vandecasteele Houtimport (ဘယ်လ်ဂျီယံ)
- WOB သစ် (ဂျာမနီ)

⁷ 440729 - သစ်၊ အပူပိုင်းဒေသ၊ ဇီဝိလီမီတာထက် ထူသော သစ်ခွဲသား သို့မဟုတ် အပွဲ/သစ်ပိုင်းစများ၊ အခွံနွာသား၊ ရွှေပေါ်ထိုးသည် သို့မဟုတ် မထိုးသော သစ်၊ ကော်ဖတ်စားသည် သို့မဟုတ် အဆက်သားများ စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

⁸ ပို့ကုန်များ၏ တန်ဖိုးကို တစ်ကမ္ဘာလုံး၏ကြေညာလွှာအရ “free on board” (FOB) ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ကုန်ပစ္စည်း၏ ဈေးကွက်တန်ဖိုးကို ရည်ညွှန်းသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်၊ သွင်းကုန်၏ တန်ဖိုးကို အစီရင်ခံရာတွင် “ကုန်ကျစရိတ် - အာမခံ - ကုန်စည်” (CIF) အဖြစ် အစီရင်ခံသည်။ ၎င်းသည် တင်သွင်းသူ ကပေးသော တန်ဖိုး (သို့မဟုတ်) ဈေးကွက်တန်ဖိုး (ဥပမာ-FOB), ကုန်ပစ္စည်းအပြင် အာမခံနှင့် ကုန်စည် စသည်တို့ကို ရည်ညွှန်းသည်။ ထို့ကြောင့် တင်သွင်းသူမှ တင်ပြသော CIF ဈေးနှုန်းသည် တင်ပို့သူမှ တင်ပြသော FOB ဈေးထက် အမြဲတမ်း ပိုများသည်။ ဈေးနှုန်း နှစ်ခုအကြား မည်သည့် ကွာခြားချက်ကိုမဆို အာမခံနှင့် ကုန်ပစ္စည်း များဘက်မှ “မရှင်းပြနိုင်ပါက” ၎င်းသည် မှားယွင်းသောကုန်ပို့လွှာ (သို့) ငွေတောင်းခံလွှာကဲ့သို့သော တရားမဝင် လုပ်ဆောင်မှုကို ညွှန်ပြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ခရိုအေးရှားနိုင်ငံသို့ တင်ပို့သော သစ်များအတွက် တန်ဖိုး ကွာခြားချက်များသည် ကုန်ကျစရိတ်များကွာခြားမှုကြောင့် ရှင်းပြနိုင်သော တန်ဖိုးများထက်များစွာ ကွာဟသည်။

ဇယား ၁။ သစ်တင်ပို့ရောင်းချမှု(၁၀)ခု^၉ အပေါ် ခြုံငုံသုံးသပ်ခြင်း

	1. Viator Pula တင်ပို့ခြင်း	2. HF Italy တင်ပို့ခြင်း	3. Crown Teak တင်ပို့ခြင်း	4. ABC တင်ပို့ခြင်း	5. WOB Timber တင်ပို့ခြင်း	6. Houthandel Boogaerdt တင်ပို့ခြင်း	7. HF Italy တင်ပို့ခြင်း	8. ABC တင်ပို့ခြင်း	9. Houthandel Boogaerdt တင်ပို့ခြင်း	10. Vandecastelle Houtimport တင်ပို့ခြင်း
ပစ္စည်းပို့မည့်နေ့ရက် (ရန်ကုန်မှထွက်ခွာခြင်း - Rijeka ဆိုက်ရောက်ခြင်း)	D: 13/08/17 A: 20/09/17	D: 22/12/17 A: 30/01/18	D: 07/07/18 A: 17/09/18	D: 29/07/18 A: 30/08/18	D: 13/12/18 A: 15/01/19	D: 01/02/19 A: 19/03/19	D: 25/02/19 A: 27/03/19	D: 20/03/19 A: 24/04/19	D: 20/03/19 A: 24/04/19	D: 06/04/19 A: 29/05/19
အလေးချိန် (ကီလိုဂရမ်) ရန်ကုန် (ပို့ကုန်လိုင်စင်)	Not available (NA) အချက်အလက် မရရှိခြင်း (NA)	NA	NA	10,921.44	NA	15,744.77	11,447.39	10,854.00	11,454.33	NA
အလေးချိန် (Kg) Rijeka (SAD ¹⁰)	14,400	13,970	11,550	17,380	20,050	15,744.77	16,710	13,400	14,100	7,230
ခွဲသား(သို့)အပိုင်းများ ရန်ကုန် (ပို့ကုန် ကြေညာလွှာ[ED])	1,046	1,891	676	9,042	2,617	10,892	1,430	1,720	27,840	2,206
ခွဲသား(သို့)အပိုင်းများ Rijeka (SAD)	1,046	1,891	676	9,042	2,617	10,892	2,566	1,720	27,840	2,206
US\$ Value Yangon- ED ¹¹ အမေရိကန် ဒေါ်လာတန်ဖိုး ရန်ကုန် - ED	48,248.26	45,686.98	48,058.65	62,502.58	52,105.51	65,870.60	46,775.76	41,123.48	108,153.92	62,681.15

^၉ သင်္ဘောတင်ပို့မှုအားလုံးသည် Viator Pula မှတစ်ဆင့် အီးယူသို့ တင်ပို့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် အစီး ၂- ၁၀ သည် ဥရောပသမဂ္ဂရှိနိုင်ငံများစွာသို့ ရောင်းချခဲ့သည်။

¹⁰ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကုန်သွယ်မှုတွင် အီးယူသို့တင်သွင်းခြင်းသို့မဟုတ် အီးယူမှ တင်ပို့ခြင်းရာတွင် တစ်ခုတည်းသော အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာမှတ်တမ်းသည် ကို အဓိက အကောက်ခွန် ဖောင်/ပုံစံ ကိုသာ အသုံးပြုသည်။ ယခုကိစ္စတွင် အီးယူအတွင်းသို့ တင်သွင်းသည့် ကျွန်ုပ်တို့ထုတ်ကုန်များကို ကြေညာလွှာထုတ်ယူရန် SAD ကိုဖြည့်စွက်ခဲ့သည်။

¹¹ All Free on Board (FOB)

ပစ္စည်းတင်ပို့မှု၏ တန်ဖိုး (ED နှင့် တင်ပို့စရိတ် (အမေရိကန် ဒေါ်လာ))	49,723.32	46,883.59	49,686.02	64,651.07	54,959.22	68,540.98	48,352.02	42,871.17	109,899.36	NA ¹²
အမေရိကန် ဒေါ်လာ တန်ဖိုး Rijeka - SAD	70,152.58	77,118.45	67,543.60	74,090.70	90,542.81	274,184.76	66,377.37	56,663.72	97,132.10	101,833.07
အမေရိကန် ဒေါ်လာ ကွာခြားချက် (Rijeka (SAD) - ရန်ကုန် ED နှင့် ပို့ကုန် စရိတ်)	20,429.26	30,234.86	17,857.58	9,439.63	35,583.59	205,643.78	18,025.35	13,792.55	-12,767.26	NA
HS ကုဒ် ရန်ကုန် (ED)	4418100030	4418100030	4407	4418100030	4418	4418100030	4418	4418100030	4418	4407296900
HS ကုဒ် Rijeka (SAD)	44072985	44072995	44072995	44072995	44072985	44072985	44072995	44072985	44189990	44072995
ပို့ကုန် အတွက် ခန့်မှန်း ရှောင်ရှား ထားသည့် (SGT @ ၁၀%) အခွန် (အမေရိကန် ဒေါ်လာ) ¹³	4,824.83	4,568.70	0	6,250.26	5,210.55	6,587.06	4,677.58	4,112.35	0	0
ခန့်မှန်း ရှောင်ရှားခဲ့သည့် အကောက်ခွန် (၄၄၀၇ အတွက် ၁၅% နှင့် ၄၄၁၈ အတွက် ၃%)	5,789.79	5,482.44	0	7,500.31	6,252.66	7,904.47	5,613.09	4,934.82	0	0
ပေးခဲ့ခြင်းမရှိသော SGT နှင့် MCT စုစုပေါင်း	10,614.62	10,051.14	0	13,750.57	11,463.21	14,491.53	10,290.67	9,047.17	0	0

¹² ဤပို့ကုန်အတွက် အသေးစိတ်ကျသော ပို့သောကုန်ကျစရိတ်ပါ မှတ်တမ်း တင်ပြထားခြင်းမရှိပါ။

¹³ SGT နှင့် MCT တို့အတွက် ပေးသွင်းမည့် ငွေပမာဏသည် တင်ပို့သည့် ကြေညာလွှာတွင် ဖော်ပြထားသော ထုတ်ကုန်တန်ဖိုးနှင့် HS ကုဒ်အပေါ် အခြေခံထားသည့် တွက်ချက်မှု တို့ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်စနစ်နှင့် စာရွက်စာတမ်း ကွာဟမှုများ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပို့ကုန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ

တမင်ရည်ရွယ်သော အခွန်ရှောင်မှုကို ကျူးလွန်ရန်အတွက် သစ်တင်ပို့သည့် ကုမ္ပဏီများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကောက်ခွန်များ ပေးဆောင်သည့်အခါ တင်ပို့သည့် ကုန်ပစ္စည်းများ၏ သဘော သဘာဝကို မှားယွင်းစွာ ကြေညာရမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ သစ်ထုတ်ကုန်များ တင်ပို့ရန်အတွက် ပို့ကုန်လိုင်စင်များ လိုအပ်ပေသည်¹⁴။ ရန်ကုန် ဆိပ်ကမ်းမှ တစ်ဆင့်ပို့ရသော ပို့ကုန်များသည် အကောက်ခွန် ပေးဆောင်ရေးစနစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက် ရသည်ဖြစ်ရာ စာရွက်စာတမ်းများကို တင်သွင်း ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ တင်ပို့မည့်ကုန် ပစ္စည်းများကို ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အခွန်ပေးဆောင်ထားကြောင်း အတည်ပြုရသည်။

Myanmar Trade Portal မှ ပို့ကုန်လုပ်ငန်းစဉ်ကို အောက်ပါအတိုင်းရှင်းပြထားသည်¹⁵ -

အသုံးပြုသူသည် MACCS [Myanmar Automated Cargo Clearance System] မှ တစ်ဆင့် အထောက်အထား စာရွက်စာတမ်းများနှင့် အတူပို့ကုန် ကြေညာစာ (EDC) ကို အီလက် ထရောနစ် နည်းဖြင့် တင်ပြရမည်ဖြစ်သည်။ ပြည့်စုံမှန်ကန်သော လျှောက်လွှာကို အကောက်ခွန် စစ်ဆေးရေးအရာရှိ (CKO) မှ အမျိုးအစားခွဲထားသည့် တာဝန်ခံ ဦးစီးအရာရှိက ကုန်ပစ္စည်းအား စစ်ဆေးမည်ဖြစ်သည်။ ... အကယ်၍ ပြည်ပသို့ တင်ပို့မည့် ကုန်ပစ္စည်းသည် အခွန်စည်းကြပ်ရန် လိုအပ်ပါက အသုံးပြုသူသည် အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းဆိုင်ရာ မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပြီး အခွန်ပေးဆောင်မှု ပြီးစီးကြောင်း အတည်ပြုချက် (RCC) ကို စောင့်ဆိုင်းရန်လိုအပ်သည်။ အသုံးပြုသူသည် RCC ကိုတင်ပြပြီး သည်နှင့် တာဝန်ခံဦးစီး အရာရှိက ကုန်ပစ္စည်းတင်ပို့ခြင်းကိုခွင့်ပြုမည်ဖြစ်သည်။

၎င်းတွင် အခွန်ပေးဆောင်မှုကိုလည်း ရှင်းပြထားသည်။-

အကောက်ခွန်ဌာနမှ ကြေညာလွှာတစ်ခုကို လက်ခံပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အကောက်ခွန် ရုံးသည် ကုန်ပစ္စည်း တင်ပို့မှုအပေါ်မူတည်၍ အခွန်ပေးဆောင်ရန် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်း ရမည် ဖြစ်သည်။

ဆိုလိုသည်မှာ ကုမ္ပဏီဘက်မှ တင်သွင်းလာသော ပို့ကုန်ကြေညာလွှာအား အခြေခံ၍ အဆိုပါ ပို့ကုန်အပေါ် ပေးရမည့် အခွန်ကို ဆုံးဖြတ်ရသည်။

လုပ်ငန်းစဉ်၏ အရေးကြီးသော အဆင့်မှာ ပို့ကုန်လိုင်စင် လျှောက်ထားခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်တွင် လိုင်စင်လျှောက်ထားသည့် ကုမ္ပဏီက တင်ပို့သည့် ထုတ်ကုန်၏ အသေးစိတ်

¹⁴ ပြည်ပတင်ပို့မည့် သစ်အားလုံးသည် သတ်မှတ်ထားသော ရန်ကုန်သစ်ဆိပ်မှ ထွက်ခွာရမည်ဖြစ်သည်။

¹⁵ <https://www.myanmartradeportal.gov.mm/en/guide-to-export>

အချက်အလက်များ ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ကုန်ပစ္စည်း၏ ဖော်ပြချက်၊ HS ကုဒ်နံပါတ်၊ တန်ဖိုးနှင့် အရေအတွက် အပါအဝင် ထည့်သွင်း ပေးရမည်ဖြစ်သည်။ ဤအကြောင်းအရာ အားလုံးသည် ကုန်သွယ်ရေး ဦးစီးဌာနသို့ ပေးရမည့် စာရွက်စာတမ်းတွင် ပါရမည့် အသေးစိတ်အချက်အလက်များ ပင်ဖြစ်ကြသည်။

EIA က ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် မြန်မာအကောက်ခွန်ကုန်သေတ္တာ ထိန်းချုပ်ရေးဌာနနှင့် တွေ့ဆုံသည့်အခါ ပို့ကုန်စစ်ဆေးခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြခဲ့သည် -

သစ်ပို့ကုန်အားလုံး (ကုန်ချော ထုတ်ကုန်များအပါအဝင်) သည် အကောက်ခွန်နှင့် သစ်တောဌာန နှစ်ခုလုံးနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။ သစ်တောဦးစီးဌာနက ဝန်ထမ်းများသည် မိမိတို့ မူလတာဝန် အတိုင်း ကုန်ပစ္စည်းများအား ကွန်တိန်နာများသို့ တင်နေစဉ် စစ်ဆေးရန် တာဝန်ရှိသည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် သစ်သိုလှောင်ရုံများ/စက်ရုံများ၌ ကုန်တင်ရာတွင် သစ်သားထုတ်ကုန်များကို စစ်ဆေးရန် တာဝန်ရှိသည်။ ၎င်းနောက် သစ်တောဦးစီးဌာနက ဝန်ထမ်းများသည် စစ်ဆေးပြီး သည့်အခါ ကွန်တိန်နာကို ချိပ်ပိတ်ရသည်။ ကွန်တိန်နာသည် ဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက်သောအခါ အကောက်ခွန်က တံဆိပ် ပကတိအတိုင်း ဟုတ်မဟုတ် စစ်ဆေးပြီး အကောက်ခွန်တံဆိပ်တုံးဖြင့် အစားထိုးလိုက်သည်။ ဤသို့ဖြင့် ကွန်တိန်နာသည် အကောက်ခွန်ကိစ္စ ရှင်းလင်းသွားပြီဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ကွန်တိန်နာက ပုံပျက်သည့် အထောက်အထားများရှိပါက x-ray စက်မှ တစ်ဆင့် ထည့်စစ်သည်။

ဤလုပ်ထုံးလုပ်နည်းသည် ကွန်တိန်နာများအတွင်း တရားမဝင်သစ်များ ပမာဏမှားယွင်းစွာ ကြေညာခြင်းဖြင့် မှောင်ခိုကုန်ကူးခြင်းကို အကာအကွယ် ပေးသင့်သည်။ သို့သော်လည်း အကောက်ခွန် ဦးစီးအရာရှိများသည် ကုန်ပစ္စည်းများကို ရုပ်ပိုင်းစစ်ဆေးခြင်း မပြုကြပေ။ ထို့ကြောင့် အကောက်ခွန်နှင့် ပို့ကုန်အပေါ် စည်းကြပ်ကောက်ခံသည့် အခွန်တို့ (HS ကုဒ်၊ ကုန်ပစ္စည်း၏ တန်ဖိုးနှင့် ကုန်ပစ္စည်း၏ ဖော်ပြချက်များ အပါအဝင်) နှင့် သက်ဆိုင်ရာ သစ်၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာများကို အကဲဖြတ်ရသောအခါ တိကျသော ကြေညာလွှာများ အပေါ်အမှီပြုခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်။

သစ်ထုတ်ကုန်များ ရောင်းချခြင်းနှင့် တင်ပို့ခြင်းဆိုင်ရာ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်စနစ်

၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်း ခဲ့သော ဥပဒေအရ¹⁶၊ မြန်မာနိုင်ငံသည် "ပို့ကုန်အတွက် အထူးကုန်စည်ခွန်"¹⁷ (SGT) ကိုအသုံးပြု ၍ သစ်လုံးများနှင့် သစ်ဖြတ်ပိုင်းများ အပေါ် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းသော အခွန် ကောက်ခံခြင်းကို ကျင့်သုံးခဲ့သည် ¹⁸။ ဤ SGT သည် ကျွန်းသစ်နှင့် သစ်မာလုံးများ အပြင် ၁၀ စတုရန်း လက်မနှင့် အထက်ရှိ ကျွန်းသစ်နှင့် သစ်မာဖြတ်ပိုင်းများ အပေါ်သုံးခဲ့သည်။ SGT ကို ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် (၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁) ရက်မှ စတင်သက်ဝင်သည်) ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ လျှော့ချခဲ့သည် ¹⁹။

¹⁶ Pyidaungsu Hluttaw Law No. 11/2016 - Special Goods Tax Law (အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေ)
¹⁷ အထူးကုန်စည်ခွန်ကို တစ်ချိန်က သတ်မှတ်ကုန်စည်ခွန်ဟူ၍ ခေါ်ဆိုကြသည်။
¹⁸ ရာခိုင်နှုန်းသည် ကုန်ပစ္စည်း၏ တန်ဖိုးအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်စေသည်။
¹⁹ Pyidaungsu Hluttaw Law No. 4/2017 - Union Tax Law

မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေအကြံပေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ အကြံပေးချက်အရ အထူးကုန်စည်အခွန်ဟု ဆိုရာတွင် လွှဲအကြမ်းထိုးထားသောပစ္စည်း၊ ၎င်းတွင် သစ်ခွဲသား၊ လွှဲတိုက်ထားသော ရက်မ²⁰ နှင့် စားပွဲတင်ပျဉ်ချပ်များ ပါဝင်သော်လည်း၊ ပိုမိုပြုပြင်မွမ်းမံထားသော ပြတင်းပေါက်ဘောင်များ သို့မဟုတ် ပရိဘောဂများ အတွက်အကျိုးမဝင်ပါ²¹။ Harmonized Code စနစ်အရ ၂၀၁၇ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း အသက်ဝင်လာသည့် အထူးကုန်စည်ခွန် (SGT) သည် HS Code 4407 အောက် ကြေညာထားသော သစ်များက အကျိုးဝင်သော်လည်း HS Code 4418 အောက်တွင် မပါဝင်ပေ။ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ အသိပေးချက်တစ်ခုက အခွန်အခ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ရာတွင် ပိုမိုရှင်းလင်းထားသည်။ ထုတ်ပြန်သည့် အခွန်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် တိကျသော ကုန်ပစ္စည်းများကို 4407 HS ကုန်အတွင်း သတ်မှတ်ထားသည်²²။ ဤမှတ်တမ်းအရ၊ အခွန်နှင့်သက်ဆိုင်သည့် ကုန်ပစ္စည်း တစ်ခုမှာ ကျွန်းဘုတ် (ပျဉ်ချပ်) ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင်ပြင်ဆင်ခဲ့သော အကောက်ခွန်(MCT) အရ²³၊ အခွန်နှုန်းထား တွက်ချက် ရာတွင် အနည်းငယ် ပြုပြင် မွမ်းမံထားသော ကျွန်းသစ်ထုတ်ကုန် (ဥပမာ၊ 4407) အတွက် ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ပိုမိုပြုပြင် မွမ်းမံထားသော ထုတ်ကုန် (ဥပမာ၊ 4418) အတွက် သုံးရာခိုင်နှုန်း ပေးဆောင် ရမည် ဖြစ်ကြောင်း နှိုင်းယှဉ်ထားသည်။ သို့သော် ဥပဒေအကြံပေးအဖွဲ့၏ ပြောပြချက်အရ လက်တွေ့ အခြေအနေတွင် မြန်မာ့အကောက်ခွန် ဦးစီးဌာနက ဤသို့သော ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် MCT ကို ကောက်ယူလေ့ မရှိကြောင်း အကြံပြုချက်က ဖော်ပြသည်။ EIA အနေဖြင့် ဤအကြောင်းပြချက်ကို သေချာအောင် လေ့လာစိစစ် အတည်မပြုနိုင်ပါ။

လက်တွေ့ကျင့်သုံးရာတွင် SGT နှင့် MCT တို့၏ ကွဲပြားခြားနားမှုမှာ အခွန်ဆောင်ရမည့် မည်သည့် ကုန်စည်ကိုမဆို မြန်မာနိုင်ငံမှ တင်ပို့ရာတွင် လိုသည်ထက် မမှန်မကန် ပိုမိုပြုပြင်မွမ်းမံထားသည်ဟု ကြေညာလွှာ ထုတ်ယူခြင်းသည် ကုမ္ပဏီက တင်ပို့သည့်ကုန်ပစ္စည်းအတွက် မိမိ ပေးဆောင် သင့်သည်ထက် လျော့နည်း အခွန်ဆောင်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများထက် ကုန်ချောပစ္စည်းများကို အခွန်သက်သာစေရန် မူဝါဒ၏ ရည်မှန်းချက် တစ်ခုမှာ၊ သစ်ထုတ်လုပ်သူများအပေါ် သစ်တောများကို အမြန်ခုတ်လှဲခြင်းနှင့် သစ်များကို အမြန်ဆုံး ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်းမှ ပြောင်းလဲပြီး၊ ပြည်ပတင်ပို့ရန်အတွက် ပြည်တွင်းတွင် တန်ဖိုးမြှင့် ထုတ်ကုန်များဆီသို့ ပိုမိုရင်းနှီးမြှုပ်နှံရေး မက်လုံးများပေးရန် မျှော်မှန်းခြင်းဖြစ်သည်။

ဤချဉ်းကပ်မှုသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အရေးကြီးသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ပိုမိုထုတ်လုပ်စေရန်နှင့် သစ်တော များအတွက်လည်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည်ဖြစ်သည်။ သစ်တောများကို ဖြစ်နိုင်သမျှ အမြန် သစ်ထုတ် လုပ်မှုထက် အရည်အသွေးမြင့်မားသော ထုတ်ကုန်များ ဖန်တီးရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အားပေး

²⁰ A fitch ဟူသည်မှာ ခွဲစိတ်ထားသော ရက်မဖြစ်သည်။
²¹ "Rough sawn" is a degree of processing beyond raw wood (exports of raw wood from Myanmar are banned), but not beyond the wood being sawn or chipped.
²² Notification No 68/2017, Ministry of Planning and Finance (Myanmar), 13th July 2017 (notarial translation).
²³ <https://www.customs.gov.mm/sites/default/files/UpPDF/Customs%20Tariff%20of%20Myanmar%202017.pdf>

သောကြောင့်ဖြစ်သည်²⁴။ ဤအခွန်ငွေကို ပေးဆောင်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်းသည် ဖော်ပြပါမူဝါဒ ရည်မှန်းချက်များကို အားလျော့စေပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးကိုသော်လည်းကောင်း၊ လူမှုရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ မြန်မာ့သစ်တောများကိုသော်လည်းကောင်း ထိခိုက်စေပါသည်။

တင်ပို့မှု (၁၀) ခုထဲမှ အခွန်ရှောင်မှုအား ဖော်ထုတ်ခြင်း

တင်ပို့မှု ၁၀ ခု၏ စာရွက်စာတမ်းများကို ဆန်းစစ်ခြင်းကြောင့်၊ ကုန်သည်များသည် SGT နှင့် MCT ခေါင်းစဉ်အောက်တွင် ဒေါ်လာ ၈၀,၀၀၀ နီးပါး ပေးဆောင်ခြင်းမရှိဟု EIA က ကောက်ချက် ချသည် (ဇယား ၁)။

EIA က ဤစစ်တွေ့ရှိချက်ကို Viator Pula အား တင်ပြသည့်အခါ၊ ယင်းက ဖြစ်ပျက်ပုံမှာ သိမ်မွေ့သော ကွဲပြားချက် ဖြစ်သည်ဟု တုန့်ပြန်ခဲ့သည်။ ထို့နောက်ယင်းက ရှင်းပြရာတွင်၊ ပို့ကုန်ခွန် ပေးဆောင်ရန် အတွက် HS ကုဒ်ထက် ကုန်ပစ္စည်းများ၏ ဖော်ပြချက်သည်သာ အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်ကြောင်း၊ အထူးသဖြင့် SGT နှင့် ပတ်သက်၍ ကုဒ်နံပါတ် 4407 ပါရှိသည့် ထုတ်ကုန်တိုင်း အခွန်ကောက်ခံရန် မလိုအပ်ကြောင်း ရှင်းပြပါသည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ အသိပေးချက်တွင် SGT ကိုကျင့်သုံးရာ၌ ပိုမိုအသေးစိတ်ကျသော ကုန်ပစ္စည်းများ၏ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက် ပါရှိသည့် စာကို ကျွန်ုပ်တို့လက်ခံ ရရှိထားသည်။ ၎င်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ တွင်းမှ စာချုပ်စာတမ်း သက်သေခံရှေ့နေ၏ အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ဖြင့် ဘာသာပြန်ထားသော နိုထရီ (Notary) ဖြစ်ပါသည်။ ဤအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွင် အခွန်ပေးဆောင်ရမည့် ထုတ်ကုန် “အမျိုး အစားများ” ၏ စာရင်းပါဝင်သည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ၊ ဤ အမျိုးအစားများထဲမှ တစ်ခုသည် ပျဉ်ချပ် “board” ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်(အောက်ပါ ပုံကိုကြည့်ပါ)။

²⁴ Robert Piermartini, *The Role of Export Taxes in the Field of Primary Commodities*, WTO Discussion Paper, World Trade Organization, 2004.

Definition for Rough Sawn in Special Goods Tax

Serial	Type	H.S Code	Specification
1	Sawn Timber/Conversion/Lumber	44.07	(Rough Sawn)
	A Square	44.07	(Rough Sawn)
	B Post	44.07	(Rough Sawn)
	C Flitch	44.07	(Rough Sawn)
	D Plank	44.07	(Rough Sawn)
	E Board	44.07	(Rough Sawn)
2	Flitch for Veneer	44.07	(Rough Sawn)
3	Natural Decorative Board/Table Top	44.07	(Rough Sawn)

ခေါင်းစီး - HS ကုဒ် နံပါတ် ၄၄၀၇ အောက်တွင် အစိုးရ၏ ကုန်ပစ္စည်းများ အကြောင်း အသိပေး ချက် မိတ္တူ

Viator Pula တံမှ တုံ့ပြန်မှုအရ အထူးကုန်စည်ခွန် (SGT) သည် HS Code 4407 အတွင်းပါဝင်သည့် ကုန်ပစ္စည်းအချို့နှင့်သာ သက်ဆိုင်ဟန်ဖြင့် ငြင်းဆိုခဲ့သည်။ မြန်မာ ကုမ္ပဏီများမှ ခရိုအေးရှားနိုင်ငံသို့ တင်ပို့သော ကျွန်းသစ်ကို ထည့်တွက်ဟန်မရှိ။ သို့သော် ဖြစ်ရပ်ကိုးခုတွင် သစ်များ ခရိုအေးရှား နိုင်ငံသို့ တင်သွင်းမှုရာတွင် “ကျွန်းသစ်ပျဉ်ချပ်” (teak board) အဖြစ်ကြေညာထားသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ခရိုအေးရှား နိုင်ငံသို့ တင်သွင်းသော ကြေညာလွှာများက မှားယွင်းနေသည် သို့မဟုတ် မြန်မာဘက်မှ ပို့ကုန်များ တင်ပို့မှုအပေါ် အခွန်ကို ကောက်ခံသင့်သည့် အနေအထားဖြစ်သည်။

Viator ၏ ရှင်းလင်းချက်သည် ပြဿနာ၏ တကယ့် အဖြေမှန် မဟုတ်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် HS Code သည် ကုန်ပစ္စည်းများ၏ ဖော်ပြချက်နှင့် ကိုက်ညီရမည်ဖြစ်သည်။ သို့မဟုတ်လျှင် HS code ကို မှားယွင်းစွာ တင်ပြထားခြင်းသာ ဖြစ်ပေမည်။

သဘောတင်ပို့မှု ၁၀ ခုအတွက် စာရွက်စာတမ်းများအရ လွှဲပြောင်းရာတွင် ဈေးနှုန်း လွှဲချော်မှု ဖြစ်နိုင်ချေ ရှိကြောင်းလဲ ဖော်ပြထားသည်။ လွှဲပြောင်းရာတွင် ဈေးနှုန်းလွှဲမှားမှုဆိုသည်မှာ သက်ဆိုင်သူနှစ် ဦး (ဥပမာ - လက်အောက်ခံကုမ္ပဏီခွဲ အဖြစ်သော်လည်း၊ ပေါင်းစည်းထားသော အသင်းအဖွဲ့ အဖြစ်သော်လည်း၊ ပိုင်ရှင်အဖြစ်သော်လည်း) အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ကုန်သွယ်သည့်အခါ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ငွေပေးချေမှု အတွက် ဈေးနှုန်းကို သဘောတူပြီးသောအခါ၊ အခွန်ဝန် ထုပ်ဝန်ပိုးကို လျှော့ချရန် ဈေးကွက်ပြင်ပရှိ ကုန်ပစ္စည်းများ၏ပျမ်းမျှ တန်ဖိုးကို လျှော့ချသည် သို့မဟုတ် ဈေးနှုန်းကို မြှင့်တင်ကြသည်။ ယခုဖြစ်ရပ် တွင်၊ စာရွက်စာတမ်းများက ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ မှားယွင်းသော ကုန်ပို့လွှာများ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိကြောင်း ထင်ရှားစေသည်။ အထူးသဖြင့် Global Financial Integrity အဖွဲ့က လျော့နည်းသောကုန်ပို့လွှာကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်-

ကုန်စည်တင်ပို့ရာတွင် လျော့နည်းသော ကုန်ပို့လွှာဟု ဆိုရာ၌ ကုန်တင်ပို့သည့်အခါ လျော့ပြီး အစီရင်ခံခြင်း၊ ဤသို့ဖြင့် ထွက်ခွာလာသော နိုင်ငံတွင် အခွန်ရှောင်ရှားရန် သို့မဟုတ် အခွန်မပေးဘဲ

ပို့ကုန်နိုင်ငံတွင် အသင်းအဖွဲ့၏ အမြတ်များရရှိရေး အတွက် နိုင်ငံခြား ဘဏ်စာရင်းတွင် သီးခြား တန်ဖိုးဖြင့် ငွေအပ်နှံခြင်း ပါဝင်သည်²⁵။

ဤအကြောင်းအရာက ကုန်စည် တင်ပို့မှု ၁၀ ခု၏တန်ဖိုး အများစု အတွက် သိသာထင်ရှားသော ပြောင်းလဲမှုများကို ရှင်းပြနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ကုန်စည်တင်ပို့မှု ၁၀ ခုအတွက် စာရွက်စာတမ်းများတွင် Viator Pula သို့ စင်္ကာပူနိုင်ငံရှိ အဖွဲ့အစည်းများမှ သစ်များအတွက် ထုတ်ပေးသည့် ကုန်ပို့လွှာများပါရှိသည်။ စင်္ကာပူနိုင်ငံရှိ ကုမ္ပဏီများနှင့် သစ်ပို့သော မြန်မာနိုင်ငံမှ ကုမ္ပဏီများ အကြား၌ ငွေတောင်းခံလွှာများ (သို့မဟုတ်) ကုန်ပို့လွှာများ မရှိပါ။

ဤ ကွင်းဆက်ပျောက်နေမှုကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ လက်ထဲတွင် သစ်လုပ်ငန်းမှ မြန်မာကုမ္ပဏီများက မည်မျှငွေရှာနေသည်၊ မည်မျှငွေရသည်၊ အကယ်၍ ရခဲ့သည်ရှိသော်၊ သစ်လုပ်ငန်းအတွက် အမြတ်အစွန်း မည်မျှမြန်မာနိုင်ငံသို့ အမှန်တကယ် လွှဲပြောင်းပေးသည်ကို ဖော်ထုတ်ရန် လိုအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက် ကင်းမဲ့နေသည်။ သစ်လုပ်ငန်းအတွက် မြန်မာနိုင်ငံဖက်မှ ကျွန်ုပ်တို့ရရှိသည့် တစ်ခုတည်းသော သက်သေသည် ပို့ကုန်တင်ပို့မှုတွင် ကြေညာသည့် ကိန်းဂဏန်းများ သာဖြစ်သည်။ အမှုတိုင်းလည်း အမြဲလိုလို သိသာထင်ရှားစွာ ကွဲပြားခြားနားကြသည်။ ငွေတောင်းခံလွှာများမှ တန်ဖိုးများနှင့် ခရိုအေးရှားနိုင်ငံရှိ သွင်းကုန်ကြေညာလွှာ (SAD) တို့ များစွာ ကွာခြားသည်။

မည်သို့ဆိုစေကာမူ ကျွန်ုပ်တို့လက်ထဲတွင် အောက်ပါအကြောင်းအရာများကို ဖော်ပြထားသော စာရွက်စာတမ်းများရှိသည်။ -

- သစ်ထုတ်ကုန်များကို မြန်မာနိုင်ငံမှ ခရိုအေးရှားနိုင်ငံသို့ တင်ပို့ခဲ့သည်။
- ထိုထုတ်ကုန်များ ဆိုက်ရောက်ပြီး ခရိုအေးရှားနိုင်ငံအတွင်းသို့ တင်ပို့ခြင်း၊
- ဒီသစ်အတွက် ငွေတောင်းခံလွှာ/ကုန်ပို့လွှာကို စင်္ကာပူကုမ္ပဏီများမှ ခရိုအေးရှား ကုမ္ပဏီ ဖြစ်သည့် Viator Pula သို့ ထုတ်ပြန်ပေးသည်။
- ကြေညာသော ပို့ကုန်တန်ဖိုးနှင့် ကြေညာသော သွင်းကုန်တန်ဖိုး အကြား သိသာသော ဈေးနှုန်း ကွာခြား ချက်များရှိခဲ့သည် (ဈေးနှုန်းကို ထိုငွေတောင်းခံလွှာ/ကုန်ပို့လွှာများတွင် မြင်တွေ့ရသည်)။

ဤအချက်က မြန်မာကုမ္ပဏီများက စင်္ကာပူကုမ္ပဏီများသို့ သစ်ကို ပထမဆုံးရောင်းချခဲ့သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် သစ်ကို Viator Pula လက်သို့ရောင်းချခဲ့သည်။ သစ်တန်ဖိုးကွာခြားမှုကို စဉ်းစားကြည့်လျှင် စင်္ကာပူကုမ္ပဏီများသို့ ရောင်းချသည့်အခါ မြန်မာကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် သစ်၏ တန်ဖိုးကို လျော့နည်းကြေညာမည်၊ ထို့နောက် စင်္ကာပူကုမ္ပဏီများက Viator Pula သို့ သစ်များကို ထပ်ဆင့် ရောင်းချသောအခါ တန်ဖိုးကွာခြားချက်သည် စင်္ကာပူနိုင်ငံ၌ ကျန်ရစ်ခဲ့သည့် အလားအလာရှိသည် ကိုဖော်ပြလျက်ရှိသည်။

²⁵ Global Financial Integrity, *Hiding in Plain Sight: Trade Misinvoicing and the Impact of Revenue Loss in Ghana, Kenya, Mozambique, Tanzania, and Uganda: 2002-2011*, May 2014.

မြန်မာနိုင်ငံရှိကုမ္ပဏီများသည် အသင်းအဖွဲ့နှင့်ဆိုင်သော ဝင်ငွေခွန် (Corporate Income Tax) ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းကို ပေးဆောင်ရသည်။ ဤအခွန်သည် အသင်းအဖွဲ့ (သို့) ကော်ပိုရိတ်အမြတ်အစွန်းများနှင့် သက်ဆိုင် သောကြောင့် ကုမ္ပဏီက ၎င်း၏အမြတ်များကို လွှဲပြောင်းကြည့်ရှုလျှင် အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းကို ရှောင်ရှားနိုင်သည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ရန် နည်းတစ်နည်းမှာ ပြည်ပသို့တင်ပို့သည့် ကုန်ပစ္စည်းများကို တန်ဖိုးနိမ့်ကြေညာခြင်းနှင့် ကော်ပိုရေးရှင်းအခွန်နှုန်း နိမ့်ကျသည့် အခြားနိုင်ငံသို့ ကုန်ပစ္စည်းများ အတွက်အမှန်တကယ် ငွေပေးချေခြင်းအားဖြင့်ဖြစ်သည် - စင်ကာပူကဲ့သို့သော နိုင်ငံ၏ အသင်းအဖွဲ့နှင့် ဆိုင်သော အခွန်နှုန်းထားမှာ ၁၇ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သည်။

စာရွက်စာတမ်းများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းအပြင် နောက်ထပ် သုတေသနပြုချက်များအရ၊ စင်ကာပူတွင် ခရိုအေးရှားသို့သွားသော သင်္ဘော အကူးအပြောင်း အနည်းဆုံး ၅ ခုရှိခဲ့သည်။ စာရွက်စာတမ်းများအရ သင်္ဘောတင်ပို့မှုများ၏ ပိုင်ရှင်ဖြစ်သူက မြန်မာကုမ္ပဏီများမှ စင်ကာပူတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသော ကုန်သည်များ လက်သို့လည်း လွှဲပြောင်းပေးခဲ့သည်။

နောက်ဆက်တွဲ လေ့လာမှုများအရ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ကုမ္ပဏီများ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုထပ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ သို့သော်လည်း အထူးသတိထားမိသည်မှာ မြန်မာကုမ္ပဏီများနှင့် စင်ကာပူရှိကုမ္ပဏီများ အကြား ပိုင်ရှင်များနှင့် ဒါရိုက်တာများက ထပ်နေသည်။ မြန်မာ/စင်ကာပူ နှစ်နိုင်ငံမှ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ထပ်နေသည့် သင်္ဘောတင်ပို့မှု ရှစ်ခု ရှိသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။

Viator Pula ကိုဆက်သွယ်ပြီး တန်ဖိုးပြောင်းလဲမှုက အခွန်ရှောင်ခြင်းနှင့် ဆက်စပ်နိုင်ကြောင်း အကြံပြုပြောကြား သောအခါ၊ ယင်းကဖြေကြားရာတွင် ဤသို့ဆိုခဲ့သည်- “ရန်ကုန်ကနေ တင်ပို့တဲ့ ကုန် ကြေညာထားတဲ့တန်ဖိုးဟာ မြန်မာကုမ္ပဏီက စင်ကာပူကုမ္ပဏီကို ရောင်းတာဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့ ခရိုအေးရှားက ကျွန်တော့ ကုမ္ပဏီကို တင်သွင်းတဲ့ ကြေညာတန်ဖိုးဟာ စင်ကာပူကုမ္ပဏီရဲ့ ငွေတောင်းခံလွှာ (ကျွန်တော်တို့ ဝယ်ယူတဲ့ဟာ) ဖြစ်ပါတယ်”။

အကယ်၍ မြန်မာ/စင်ကာပူသည် မိမိတို့၏ အကျိုးအမြတ်အတွက် သီးခြားစီ လုပ်ဆောင်နေသည်ဆိုပါက ဤသို့သော ဖြစ်ရပ်ကို နားလည်ခွင့်လွတ်နိုင်ခြေရှိသည်။ သို့သော် ကုမ္ပဏီများ အကြား ပိုင်ဆိုင်မှု ခွဲဝေထားရှိမှုက ထိုသို့ ပြောဆို၍ မရပါ။ ယင်းအစား၊ စင်ကာပူနှင့် ခရိုအေးရှားတို့အကြား ငွေတောင်းခံ လွှာပါ ဈေးနှုန်း ရရှိမှုသည် မြန်မာနှင့် စင်ကာပူအကြား ငွေတောင်းခံလွှာပါ ဈေးနှုန်း ရရှိမှုထက်များစွာ နိမ့်ကျသည်ဖြစ်ရာ၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဝင်ငွေခွန်ကို ရှောင်ရှားရန် ဈေးနှုန်းလွှဲပြောင်းထားသည်ဟူသော သံသယဖြစ်ဖွယ် မြင့်တက်စေသည်။

ချိုးဖောက်သော ဥပဒေများ

အထူးကုန်စည်ခွန်ဥပဒေ (၂၀၁၆) ၏အခန်း (၁၀) တွင် မည်သူမဆို အခွန်လျော့နည်းစေရန်အတွက် မမှန်ကန်သော သတင်း အချက်အလက်များကို ဖော်ပြခြင်းသည် တရားမဝင်ကြောင်း ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားသည်။ မည်သူမဆို အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းကို တမင်တကာရှောင်ကြဉ်ပါက ၎င်းတို့သည်

ပေးဆောင်ရမည့် ငွေပမာဏထက် ထပ်မံပေးဆောင်ရန် တာဝန်ရှိသည်။ အကယ်၍ ဤသို့ ပေးဆောင်ခြင်း မပြုပါက၊ ထိုသူသည် ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အထိ သို့မဟုတ် ငွေကျပ်ဆယ်သိန်း (ဒေါ်လာ ၇၄၀) အထိ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်နိုင်သည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ ၁ ရက်မှစ၍ ဖော်ပြပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အခွန်ဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှုဥပဒေ^{၂၆}ဖြင့် အစားထိုးပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ အစားထိုးပြဋ္ဌာန်းချက်အရ၊ အခွန်အခဆိုင်ရာ အချက်အလက်များတွင် မမှန်ကန်သော ဖော်ပြချက် တစ်ခု သို့မဟုတ် ချန်လှပ်ထားခဲ့သော အကြောင်းအချက် တစ်ခုခုအရ အခွန်ပေးဆောင်မှုကို လျော့နည်း ပေးဆောင်ခဲ့ခြင်း သို့မဟုတ် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိလျော့ချထားပါက ကုန်တင်ပို့သူ/အခွန်ထမ်းသည် ဒဏ်ကြေးငွေ တစ်ရပ်ရပ်ကို ပေးဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။

အထူးကုန်စည်ခွန်ကို ပေးဆောင်ခြင်းမှ ရှောင်ရှားနိုင်ရန် သတင်းအချက်အလက် မှားယွင်းစွာ အခွန်ကြေညာရယူခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တည်ဆဲဥပဒေကို ချိုးဖောက်ရာ ရောက်ပါသည်။

မှားယွင်းသော ပို့ကုန်ကြေညာခြင်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကောက်ခွန်ဥပဒေကို ချိုးဖောက်ရာ ရောက်သည်။ ပင်လယ်နှင့် အကောက်ခွန်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၇ အရ ပို့ကုန်တင်ပို့သူသည် အခွန်ကြေညာလွှာက မှားယွင်းသည် သို့မဟုတ် မမှန်မကန်မှန်း သိလျက်နှင့် မြန်မာအကောက်ခွန်မှ ကြေညာလွှာ ထုတ်ယူခြင်းအတွက် အပြစ်ပေးခံရနိုင်ပါသည်။

EIA က လက်ခံ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ပတ်သက်၍၊ ကုမ္ပဏီများ မှားယွင်းခဲ့သည် သို့မဟုတ် မြန်မာ အာဏာပိုင်များက အကောက်သည် ကြေညာလွှာများနှင့် မကိုက်ညီဘဲ ထုတ်ကုန်များ ရှင်းထုတ်ထားခြင်းကို သိလျက်နှင့် အတည်ပြုခဲ့ခြင်းသည် ထည့်မတွက်ဘဲ မဖြစ်နိုင်ပါ။ ထိုအခြေအနေ မျိုးတွင်၊ ပါဝင်ပတ်သက်သော ကုမ္ပဏီများက အခွန်ရှောင်ခြင်း ရာဇဝတ်မှုကို မကျူးလွန်သည်မှာ ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ၊ သစ်ထုတ်ကုန်များ ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်းအားဖြင့် ရရှိသင့်သော အခွန်ငွေများမရရှိဘဲ၊ အမှန်တကယ် ပေးဆောင်ပြီးသော ထုတ်ကုန်များနှင့် ကြေညာခဲ့သော ကုန်များ အကြား ကွာဟချက်များသည် မြန်မာအစိုးရက များစွာသော အခွန်ဘဏ္ဍာများ မရရှိဘဲ နစ်နာခဲ့ရသည်ကို ဖော်ညွှန်းလျက်ရှိသည်။

အခွန်ရှောင်ရှားမှုကို တွက်ချက်ခြင်း

ခရိုအေးရှားနိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ရရှိသော အခြားသစ်တင်ပို့ခြင်းဆိုင်ရာ စာရွက် စာတမ်း များကို လေ့လာခြင်းအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အီးယူရှိ အခြားနိုင်ငံများသို့ ကျွန်းသစ် တင်ပို့မှုကို စစ်ဆေးခြင်း (အကွက် ၁ စာသား)အပြင်၊ UNComtrade မှ ရရှိသော ကုန်သွယ်မှု အချက်အလက်များ အရ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အခြားကမ္ဘာမှ နိုင်ငံများ အကြား တင်ပို့မှုနှင့် တင်သွင်းမှု ကြေညာလွှာများကို လေ့လာခြင်း အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ EIA က အထူးကုန်စည်ခွန်နှင့် MCT ကို စနစ်တကျ တိမ်းရှောင်သည့်

²⁶ Pyidaungsu Hluttaw Law No. 20/2019 - Tax Administration Law

သက်သေ အထောက်အထားများကို တွေ့ရှိထားသည်။ ဤသို့ဖြင့် မြန်မာအစိုးရသည် အခွန်ဘဏ္ဍာငွေ ဒေါ်လာသန်းပေါင်းများစွာ ဆုံးရှုံးသည့်သဘောဖြစ်သည်။

အကွက် (၁) စာသား။ ဂျာမန်ဆက်နွယ်မှု - တရားမဝင်၊ အခွန်ရှောင်သည့်သစ်များကိုဝယ်ရန် အများပြည်သူ၏ရန်ပုံငွေများကို အသုံးပြုခြင်း

ဂျာမန်ရေတပ်အတွက် အလွန်အဆင့်မြင့်သော သင်္ဘောကြီး Gorch Fock ကို ပြုပြင်မွမ်းမံရာတွင် အသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်ထားသော ကျွန်းသစ်တင်ပို့မှု 10 ခုနှင့် ဆက်စပ် ပေါ်ပေါက်လာသော နောက်ထပ် သင်္ဘော တင်ပို့မှု စာရွက်စာတမ်းများကို EIA က ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ရရှိခဲ့သည်။

ဤစာရွက်စာတမ်းများသည် ခရိုအေးရှားနိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာနမှ EIA က ရရှိထားသော စာရွက် စာတမ်းများနှင့်ဆင်တူသည် - အမည်တပ်ပြောရလျှင်၊ EUTR ကိုဆန့်ကျင်လျက် မူရင်း မြန်မာနိုင်ငံမှ သစ်ထုတ်ခြင်း၊ မလုံလောက်သော စာရွက်စာတမ်းများ စသည်ဖြင့် အများစုက ဆင်တူဖြစ်သည်။ စိစစ်ဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများကို ပြည့်မီရန်ဝေးသည့်အပြင်၊ HS ကုန်များပါသော စာရွက်စာတမ်းများသည်လည်း လွဲပြောင်းပိုင်ဆိုင်မှုကွင်းဆက် တစ်လျှောက် အပြောင်း အလဲ လုပ်ထားသည် ကိုတွေ့ရှိခဲ့ရသည်။

သို့သော်ငြားလည်း၊ Viator Pula နှင့်နှိုင်းယှဉ်လျှင် Gorch Fock နှင့်သက်ဆိုင်သော တင်ပို့မှုအတွက် ပြည့်စုံသော ကွင်းဆက် ရရှိရန် ခက်ခဲသည်။ အဓိကပြဿနာမှာ စာရွက်စာတမ်းများစွာ ပျောက်ဆုံး နေပြီး ၎င်းတို့အား အကြီးစား တည်းဖြတ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ထားသည်။

သတင်းအချက်အလက်များ၏ ကွာဟချက်များရှိနေသော်လည်း၊ Gorch Fock နှင့်ဆက်စပ်သည့် တင်ပို့မှု ၁၀ ခုအနက်၊ ၂ ခုသည် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ မတိုင်မှီကဖြစ်ပြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အထူးကုန်စည်ခွန် (SGT) ကို စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့သည့် အချိန်လည်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါ တင်ပို့မှု နှစ်ခုတွင် ပါသည့် HS ကုန်များသည် စာရွက် စာတမ်းအားလုံးတွင် ပါသော HS ကုန်များနှင့် တူညီနေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ HS ကုန်ကို တင်ပို့မှု ၈ ခုအနက် ၆ ခုတွင်ပါသော စာရွက် စာတမ်းများတွင်မူ ပြောင်းလဲ ထားသည်။ တနည်းအားဖြင့် ဆိုရသော်၊ HS ကုန်များအတွင်း ပြောင်းလဲမှုများသည် SGT စတင် အကျိုးသက် ရောက်သည့် နောက်ပိုင်းမှ ထွက်ပေါ် လာဟန်ရှိသည်။

ဤပြဿနာများ၏ အရေးပါမှုသည် ဂျာမန်ရေတပ်၏ အရေးကြီးသော သင်္ဘောတစ်ခု ဖြစ်သည့် Gorch Fock အတွက် ကျွန်းသစ်ကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ပိုမိုကျယ်ပြန့်စေသည်။ Gorch Fock သည် ရေတပ် လေ့ကျင့်ရေး သင်္ဘောဖြစ်ပြီး ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ခဲ့ရာ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှစ၍ ပြန်လည် ပြုပြင်မွမ်းမံခဲ့သည်။

ဤပြင်ဆင်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဂျာမန်ပါလီမန်တွင် ပြဿနာတစ်ရပ်သဖွယ် သရုပ်ဖော်ထားသော အရှုပ်တော်ပုံ တစ်ခုဖြစ်လာခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ အရှုပ်တော်ပုံသည် တရားမဝင်မှုများအများအပြားနှင့် ကုန်ကျစရိတ် အများပြားဖြစ်နေခြင်း ရင်ဆိုင်နေရသည်။ ထို့အပြင်မြန်မာနိုင်ငံမှ ကျွန်းသစ်များကို အသုံးပြုခြင်းလည်းပါဝင်သည်။ ယခုအခါ ပတ်သက်သည့် ကုမ္ပဏီများနှင့် ဂျာမန်ရေတပ် တို့သည်လည်း သင့်လျော်သော အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာများကို ရှောင်တိမ်းပြီး သစ်များ ရယူခြင်းမှ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့က ယုံကြည်ပါသည်။

ရန်ကုန်မှ အခြားနိုင်ငံများစွာသို့ ပေးဆောင်ထားသော HS ကုန်နံပါတ် ၄၄၀၇ ၏ ပို့ကုန်ကြေညာလွှာနှင့် ဤနိုင်ငံများအတွင်း ပေးဆောင်ထားသော HS ကုန်နံပါတ် ၄၄၀၇ ၏ တင်သွင်းကုန်ကြေညာလွှာကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင်၊ မြန်မာနိုင်ငံမှ ကုန်တင်ပို့သူများက ပေးဆောင်ရန် ရှောင်ရှားခဲ့သော SGT နှင့် MCT တို့၏ ငွေပမာဏကို ခန့်မှန်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤသတင်း အချက်အလက်သည် UNComtrade ဒေတာဘေ့စ်မှ ရရှိသော ကုန်သွယ်မှု အချက်အလက်များ အပေါ်အခြေခံထားသည်²⁷။

မြန်မာနိုင်ငံမှ ခရိုအေးရှားနိုင်ငံသို့ သစ်ထုတ်ကုန်များ တင်ပို့သောကြေညာလွှာနှင့် ၂၀၁၈ နှင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ်များအတွင်း ခရိုအေးရှားသို့ တင်သွင်းသော ကြေညာလွှာများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရာတွင် အမှန် တကယ်ပေးသော SGT တန်ဖိုးမှာ ဒေါ်လာ ၉၆,၄၇၆ ခန့်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ခရိုအေးရှားနိုင်ငံသို့ တင်သွင်းသော HS ကုန် နံပါတ် ၄၄၀၇ ကြေညာလွှာကို အခြေခံလျှင် ပေးရန်ရှိသော ငွေပမာဏသည် ဒေါ်လာ ၅၆၈,၀၂၇ ခန့်ဖြစ်သည်။

MCT ၏ စည်းကမ်းချက်များအရ၊ ၂၀၁၈ နှင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ် အတွက် ပေးချေခဲ့သည်ဟုမှတ်ရမည့် ငွေပမာဏမှာ ဒေါ်လာ ၂၈,၉၄၃ ဖြစ်ပြီး၊ အမှန်တကယ် ပေးသင့်သည့် ပမာဏမှာ ဒေါ်လာ ၈၅၂,၀၄၁ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၁၈-၁၉ ခုနှစ်များ ကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံမှ ခရိုအေးရှားနိုင်ငံ တစ်ခုတည်းသို့ သစ်တင်ပို့မှုအတွက်၊ ကျွန်ုပ်တို့၏ တွက်ချက်မှုအရ စုစုပေါင်း အခွန်တိမ်းရှောင်ငွေမှာ ဒေါ်လာ ၁,၂၉၄,၆၄၉ ဖြစ်သည်။

ကုန်သွယ်မှုအချက်အလက်များအား စိတ်ဖြာလေ့လာချက်အရ ဤပြဿနာသည် ခရိုအေးရှားသို့ တင်ပို့ခြင်း အတွက်သာ မဟုတ်ကြောင်း ဖော်ပြလျက်ရှိသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွက် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းလုံး အဆင့် ကွာဟချက်များကို ဇယား ၂ တွင်ဖော်ပြထားသည်။ အခွန်တိမ်းရှောင်ခြင်း (SGT) ၏ သဘောအရ ဤကွာခြားချက်သည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆ သန်းနီးပါးရှိပြီး၊ ထိုနှစ်တွင်ပင် MCTမှ အခွန်တိမ်းရှောင်မှု ကွာခြားချက်သည် ဒေါ်လာ ၁၄.၈ သန်းနီးပါးရှိသည်။

ဇယား ၂။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘာသို့ HS ကုန် ၄၄၀၇ နှင့် ၄၄၁၈ တင်ပို့ခြင်းနှင့် တင်သွင်းခြင်း ကြေညာလွှာတွင် အောက်ပါအတိုင်းမြင်တွေ့နိုင်သည်²⁸

			HS Code	အလေးချိန် (kg)	တန်ဖိုး\$
မြန်မာနိုင်ငံ	ပို့ကုန်	ကမ္ဘာ	4407	35,414,138	43,525,889
ကမ္ဘာ	သွင်းကုန်	မြန်မာနိုင်ငံ	4407	125,608,045	154,674,162
မြန်မာနိုင်ငံ	ပို့ကုန်	ကမ်ဘာ	4418	33,756,435	68,549,248

²⁷ နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုကို စိစစ်ရာတွင် (သစ်ထုတ်ကုန်များအပါအဝင်) UNComtrade ၏ အချက်အလက်များ သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့်အခြား NGO များက ကျယ်ပြန့်စွာ အသုံးပြုသည်။ သို့သော် အချို့သော အစိုးရ များသည် အချက်အလက်များ၏ အရည်အသွေးနှင့် ၎င်းအားမျှဝေခြင်းကို အချိန်မီ သေချာစွာ မပြုလုပ်နိုင်ကြပါ။ ပိုမိုသိရှိလိုပါက၊ <https://comtrade.un.org/> and Egas, A F, Ren, P, Zhang, J, Júnior, EU, Bila, NF and Siteo, EC ၂၀၁၈ တို့ကိုကြည့်ပါ။ သစ်တောကုန်သွယ်မှု အချက်အလက်များ ကွာဟမှုများကို ကိုင်တွယ်ခြင်း - တရုတ်နှင့် မိုဇမ်ဘစ်ကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း။ IIED Issue Paper။ IIED, London.

²⁸ EIA, 2020, based on UNComtrade database

ကမ္ဘာ	သွင်းကုန်	မြန်မာနိုင်ငံ	4418	3,744,094	5,422,012
-------	-----------	---------------	------	-----------	-----------

ဤပြဿနာကို နှစ်ပေါင်းများစွာ စောင့်ကြည့်သောအခါ၊ ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ အချက်အလက် အပြည့်အစုံ လိုအပ်ခြင်း၊ ဤပြဿနာသည် အချိန်ကြာမြင့်စွာ ရှိနေခဲ့ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရှိခဲ့သည်။ (ဇယား ၃)။

၂၀၁၆-၁၉ ကာလအတွက်၊ အီးယူနှစ်ဆယ့်ရှစ်နိုင်ငံ (EU28) ကိုကြည့်သောအခါ၊ HS ကုဒ် ၄၄၀၇ အတွက် အမှန်တကယ် SGT ပေးချေရမည့် ခန့်မှန်းချေမှာ ဒေါ်လာ ၂.၅ သန်းဖြစ်လိမ့်မည်။ သို့သော် EU28 နိုင်ငံများသို့ တင်သွင်းထားသော HS ကုဒ် ၄၄၀၇ ၏ ကြေညာလွှာအရ ဒေါ်လာ ၁၃.၇ သန်းကျော် ပေးချေသင့်သည်။

ကုဒ်နံပါတ် ၄၄၀၇ နှင့် ၄၄၁၈ ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်တို့ တွက်ချက်ရာတွင်၊ MCT အတွက် ကုန်တင်ပို့ခြင်းမှ အမှန်တကယ်ပေးရမည့် ပမာဏသည် ဒေါ်လာ ၁.၆ သန်းထက် ပိုနေပြီး၊ လက်တွေ့ ပေးသင့်သည့် ပမာဏမှာ ဒေါ်လာ ၂၁ သန်းခန့်ဖြစ်သည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အီးယူအတွင်း အိတ်တလီနိုင်ငံသည် သစ်ထုတ်ကုန်များ (၄၄၀၇ နှင့် ၄၄၁၈ အပါအဝင်) ကို အများဆုံး တင်သွင်းခဲ့သည်။ အီးယူအတွင်း နောက်ထပ်အများဆုံး သစ်ကုန်တင်သွင်းသည့် နိုင်ငံများမှာ ခရိုအေးရှားနှင့် ဂရိတို့ဖြစ်ကြသည်²⁹။

ဇယား ၃။ မြန်မာနှင့်အီးယူ ၂၈ အကြား ၂၀၁၆-၁၉ အတွင်း HS ကုဒ် ၄၄၀၇ နှင့် ၄၄၁၈ တို့ကို ကြေညာခဲ့သည့် တင်ပို့ခြင်းများနှင့် တင်သွင်းခြင်းများမှာ³⁰ -

			HS Code	အလေးချိန်(kg)	တန်ဖိုး\$
မြန်မာနိုင်ငံ	ပို့ကုန်	အီးယူ ၂၈	4407	16,566,050	25,402,179
အီးယူ ၂၈	သွင်းကုန်	မြန်မာနိုင်ငံ	4407	23,675,948	137,724,283
မြန်မာနိုင်ငံ	ပို့ကုန်	အီးယူ ၂၈	4418	6,120,069	28,525,564
အီးယူ ၂၈	သွင်းကုန်	မြန်မာနိုင်ငံ	4418	376,064	1,720,307

နောက်ဆုံးအနေဖြင့်၊ အမေရိကန်နှင့် ကုန်သွယ်မှု အချက်အလက်များအား ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာရာတွင် လည်းအလားတူ အဖြစ်အပျက်ကို ဖော်ပြသည် (ဇယား ၄)။ ဤဥပမာတွင် ၂၀၁၆-၁၉ ခုနှစ်များ ကာလအတွင်းက၊ မြန်မာကုမ္ပဏီများသည် SGT နှင့်ပတ်သက်၍ ဒေါ်လာ ၄.၁ သန်းကျော် ပေးဆောင်ခြင်းကို ရှောင်ရှားခဲ့သည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ခန့်မှန်းပါသည်။ ထိုကာလအတွင်းပင်၊ ယင်းတို့သည် MCT နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဒေါ်လာ ၅.၄ သန်းကျော် ပေးဆောင်ခြင်းကို တိမ်းရှောင်မည်ဖြစ်သည်။

ဇယား ၄။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အမေရိကန် အကြား ၂၀၁၆-၁၉ အတွင်း HS ကုဒ် နံပါတ် ၄၄၀၇ နှင့် ၄၄၁၈ တင်ပို့ခြင်းနှင့် တင်သွင်းခြင်းကို အောက်ပါအတိုင်း ကြေညာထားသည်³¹ -

			HS Code	အလေးချိန် (kg)	တန်ဖိုး \$
--	--	--	---------	----------------	------------

²⁹ EIA, 2020, based on UNComtrade database
³⁰ EIA, 2020, based on UNComtrade database.
³¹ EIA, 2020, based on UNComtrade database.

မြန်မာနိုင်ငံ	ပို့ကုန်	ယူအက်စ်အေ	4407	7,127,134	10,070,575
ယူအက်စ်အေ	သွင်းကုန်	မြန်မာနိုင်ငံ	4407	45,552,319	51,945,679
မြန်မာနိုင်ငံ	ပို့ကုန်	ယူအက်စ်အေ	4418	1,283,090	6,251,253
ယူအက်စ်အေ	သွင်းကုန်	မြန်မာနိုင်ငံ	4418	233,102	526,115

အကျိုးသက်ရောက်မှုများ

ဥရောပသစ်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ Viator Pula ကဲ့သို့သောသူ) အား EUTR သည် တရားမဝင် ခုတ်လှဲ (ရိတ်သိမ်း) ထားသော သစ်များကို ဈေးကွက်သို့ တင်ခွင့်မပြု တားမြစ်ထား။ ၎င်းသည် သစ်များ တရားမဝင် ရိတ်သိမ်းခြင်းရှိမရှိ အကဲဖြတ်ရန်လိုအပ်သော တာဝန်ခံမှုကို စိစစ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ် (due diligence) နှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ လျော့ချရေးလုပ်ငန်းစဉ် စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်သည်။ တရားမဝင် ခုတ်လှဲ (ရိတ်သိမ်း) ထားသော သစ်များကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရာတွင် “သစ်ကဏ္ဍနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကုန်သွယ်ရေးနှင့်အကောက်ခွန်” ဆိုင်ရာ ဥပဒေ ချိုးဖောက်မှုများ ပါဝင်သည်။

တရားမဝင် ခုတ်လှဲထားသော သစ်များပတ်သက်၍ ဤအဓိပ္ပာယ်သည် မြန်မာနိုင်ငံမှ သစ်တင်ပို့မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော အကောက်ခွန်နှင့် ဥပဒေများက ကိုက်ညီမှုရှိသည်။ အထူးသဖြင့် ပြည်ပသို့ သစ် တင်ပို့ရန် အထူးကုန်စည်ခွန်ကို ကောက်ခံရာ၌ အကျိုးဝင်သည်။ ထိုအချင်းအရာကို အခြေခံသော အားဖြင့် အထူးကုန်စည်ခွန်ပေးဆောင်ခြင်းကို ရှောင်ရှားရန်အလို့ငှာ သစ်တင်ပို့ခြင်းအတွက် အကောက် ခွန် ပုံစံများကို မမှန်မကန် ဖြည့်စွက်ထားပါက EUTR ဥပဒေ အရ သစ်များကို “တရားမဝင် ခုတ်လှဲခဲ့သည်” ဟူသော အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်စေသည်။

အထက်ပါ ကျိုးကြောင်းဆင်ခြင်မှုကို အခြေခံ၍ သစ် အားလုံးကို ကျွန်းသစ်ပျဉ်ချပ် (HS ကုဒ်နံပါတ် ၄၄၀၇) အဖြစ် ခရိုအေးရှားသို့ ဝင်ရောက်စဉ် ကြေညာခဲ့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်ခွာသည့် အခါ HS ကုဒ်နံပါတ် ၄၄၁၈ ဖြင့် ကြေညာခဲ့ခြင်းသည် တရားမဝင်ခုတ်လှဲခြင်း (ရိတ်သိမ်းခြင်း) ဖြစ်ရာ၊ ဥရောပဈေးကွက်အတွင်း EUTR ၏ ပုဒ်မ ၄ ကို ချိုးဖောက် ဝင်ရောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ။

အနည်းဆုံးဆိုရလျှင်၊ မြန်မာနိုင်ငံမှ ခရိုအေးရှားသို့ တင်ပို့ရာတွင် HS code ကြေညာလွှာများနှင့် ထုတ်ကုန် အမျိုးအမည် ဖော်ပြခြင်းများ ပြောင်းလဲထားခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ ကျွန်းသစ် တင်ပို့မှု အတွက် အထူးကုန်စည်ခွန် ပေးဆောင်မှု မရှိသည်မှာ ရှင်းလင်းသော အန္တရာယ်ပင်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်ခွာသည့် အချိန်တွင် သစ်အမြောက်အများသည် အခြားနိုင်ငံများသို့ ရောက်သည့် အချိန်ထက် ပိုမို ပြုပြင်မွမ်းမံ ထားသည်ဟု ကြေညာလွှာတွင် ဖော်ပြထားရာ၊ ကုန်သွယ်မှု အချက် အလက်များတွင် ကြေညာထားသော ပုံစံသည် အန္တရာယ် ပိုကြီးစေသည်။

မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းတွင် အရောင်းအဝယ်လုပ်နေသော ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ထိုအန္တရာယ်များကို လျော့ချရန် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ဥပမာ၊ မြန်မာအစိုးရသို့ အခွန်ပမာဏ မှန်မှန်ကန်ကန် ပေးဆောင်ခြင်းနှင့် ယင်းတို့၏ တာဝန်ခံမှုကို စိစစ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ် ဆောင်ရွက်သည့်အနေဖြင့် တင်ပြကာ ငွေလက်ခံ

ဖြတ်ပိုင်းများ သို့မဟုတ် ငွေပေးငွေယူ မှတ်တမ်းများအား ရယူထားခြင်း စသည်ဖြင့်ဖြစ်သည်။ တိကျသော ဥပမာတစ်ခုကို ပြရလျှင်၊ မြန်မာကုန်သွယ်ရေး ဆိုင်ရာ ဝက်ဆိုဒ် (Myanmar Trade Portal³²) ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကောက်ခွန်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရှင်းလင်းချက်တွင် ဖော်ပြထားသော အခွန်ပေး ဆောင်ပြီးကြောင်း အတည်ပြုချက် (RCC) ဖြစ်သည်။ EIA က ကြည့်ရှုခဲ့သည့် စာရွက်စာတမ်းများတွင် ဤသို့သော မှတ်တမ်းများကို မတွေ့ခဲ့ရပါ။

ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် တင်သွင်းသော နိုင်ငံများအကြား ကြေညာလွှာများ ကွဲပြားမှုကို ဖော်ပြသည့် ကုန်သွယ်မှု အချက်အလက်များအား EIA ၏ စိတ်ဖြာလေ့လာမှုအပေါ် အခြေခံလျှင် ဤအခွန် ရှောင်ခြင်းသည် ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်ထားပုံပေါ်သည်။ ၎င်းအပြင် အခြား နိုင်ငံများစွာသို့ တင်ပို့ရာတွင် လည်း အလားတူ ဖြစ်ပေါ်နေဟန်ရှိသည်။

မည်သည့် နိုင်ငံခြား ဥပဒေအားဖြင့်ဖြစ်စေ သစ်ပင်အတွက် လိုအပ်၍သင့်လျော်သည့် အခွန်ငွေများ ပေးချေမှု မရှိဘဲ တင်ပို့လာသော မည်သည့်သစ်ပင် တင်သွင်းမှုကိုမဆို ပြစ်မှုမြောက်ဟု ယူအက်စ်အေ၏ Lacey အက်ဥပဒေက ဆိုထားသည်။ မှတ်သားဖွယ်ရာအချက်မှာ၊ ၎င်းသည် ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် အခွန်ရှောင်သည့် ရာဇဝတ်မှုကို ကျူးလွန်သည်ဟု သတ်မှတ် ဖော်ပြထားခြင်းမျိုး မဟုတ်ပါ။ သင့်လျော်သော အခွန်ကို မပေးဆောင်ခြင်းအတွက်သာ လိုအပ်ချက်အဖြစ် ဖော်ပြထားသည်။

ဆိုလိုသည်မှာ၊ HS ကုဒ်ကို မမှန်မကန် ကြေညာထုတ်ယူကာမျှဖြင့်၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခွန်လျော့ ပေးခြင်းကြောင့်၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ တင်သွင်းသော သစ်များသည် တရားမဝင်သစ်အဖြစ် အဓိပ္ပာယ် သက်ရောက်စေသည်။

မြန်မာ့ကျွန်းသစ် ရောင်းဝယ်သော အီးယူနှင့်အမေရိကန်ရှိ ကုမ္ပဏီများအားလုံးသည် ဤဖြစ်စဉ်မှ နည်းလမ်း နှစ်သွယ်ဖြင့် မှားယွင်းစွာ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည်ဖြစ်သည်။ ပထမတစ်ခုမှာ၊ ၎င်းတို့ ၏ သစ်ဈေးနှုန်းသည် ဖြစ်သင့်သည်ထက် သက်သာလိမ့်မည် အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အခွန်အကောက် ကိစ္စတွင် သက်သာသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဆိုသော် တာဝန်ခံမှု တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေး ဟူသောဂုဏ်ကို ယုတ်လျော့စေမည်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယတစ်ခုမှာ၊ မြန်မာနိုင်ငံက သစ်လုံး သို့မဟုတ် သစ်ခွဲသားများကို တင်ပို့ခြင်းထက် တန်ဖိုးမြင့် သစ်ထုတ်ကုန်များထုတ်လုပ်ရန် အားပေးနေခြင်းကို မတရားသဖြင့် ယုတ်လျော့စေသည့် အစီအစဉ်ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အီးယူနှင့် အမေရိကန် ကုမ္ပဏီများသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ တန်ဖိုးမြင့်စက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရန် မလိုပါ။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ စက်မှု လုပ်ငန်းများက သူတို့အသုံးပြုနေသော သစ်များကို တောင်းဆိုခြင်းမရှိသောကြောင့် ၎င်းတို့ အတွက် သစ်ဈေး နှုန်းများကိုလည်း လျော့နည်းစေနိုင်သည်။

³² <https://www.myanmartradeportal.gov.mm/en/guide-to-export>

ရှေ့ဆက်ရန်နှင့် အကြံပြုချက်များ

၂၀၂၀ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ငွေကြေးခဝါချမှု အန္တရာယ်များလာခြင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအား ဘဏ္ဍာရေး လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ (FATF) က “မဟာဗျူဟာပိုင်းဆိုင်ရာချို့တဲ့မှုများနှင့် အတူ- တရားစီရင် ပိုင်ခွင့်ကို တိုး၍ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲစေ” ရန် သတ်မှတ်ခဲ့သည်³³။

FATF ၏ အဆင့်အတန်းကို မြှင့်တင်စေရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသည် ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေး စနစ် ထိရောက်မှုကို အားဖြည့်မြှင့်တင်ရန် ကတိကဝတ် ပြုထားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အထဲတွင် ငွေကြေးခဝါချမှုကို ဆက်စပ်အန္တရာယ်များနှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်ဖြစ်သည့်အပြင်၊ နိုင်ငံဖြတ်ကျော် ငွေကြေးခဝါချသည့် အမှုကိစ္စများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်အတွက် ကတိကဝတ်များပါဝင်သည်³⁴။

သစ်တင်ပို့သူများ၏ ဖြစ်နိုင်ချေ အခွန်ရှောင်တိမ်းမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံအား ဤကတိကဝတ်များကို အဆင့်လိုက် ဖော်ဆောင်ရန် အခွင့်အလမ်းတစ်ခုပေးခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ အခွန်ရှောင်ခြင်းကို ပုံမှန်အားဖြင့် ငွေကြေးခဝါချခြင်း ပြစ်မှုအဖြစ် ဖော်ညွှန်းသည်။ အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းမရှိသော ငွေဝင်သည့် စင်္ကာပူရှိ ဘဏ်အကောင့်များကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် စင်္ကာပူ အာဏာပိုင်များနှင့် ညှိနှိုင်းကာ အခွန်တိမ်းရှောင်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံဖြတ်ကျော် ငွေကြေးခဝါချခြင်းများကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် အခွင့်အရေး တစ်ခုလည်းရှိနေသည်။

EUTR စည်းမျဉ်းဥပဒေအရ အခွန်ရှောင်တိမ်းခြင်း ကိစ္စရပ်များကို ပြစ်မှုမြောက်ကြောင်း ခိုင်မာစေလျက် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဥရောပအာဏာပိုင်များနှင့် ညှိနှိုင်းကာ အရေးယူ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ သစ်တင်ပို့မှုတွင် အခွန်ရှောင်ခြင်းကို ဖြေရှင်းရန် အခြားသောလမ်းကြောင်းတစ်ခုမှာ၊ မြန်မာနိုင်ငံက ၂၀၁၄ ခုနှစ်မှ စတင်၍ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဖော်ဆောင်လျက်ရှိသော အမျိုးသားအဆင့် လုပ်ငန်းစဉ်- သဘာဝ သယံဇာတအရင်းအမြစ်များ ဖော်ထုတ်ရေးဆိုင်ရာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ဖော်ဆောင်ရေး အဖွဲ့ (Extractive Industries Transparency Initiative (EITI))³⁵ မှ တစ်ဆင့်ဖြစ် သည်။

EITI ဟူသည်မှာ သဘာဝ သယံဇာတအရင်းအမြစ်များကို ပွင့်လင်းမြင်သာခြင်းနှင့် တာဝန်ယူမှုရှိသော စီမံခန့်ခွဲမှုကို မြှင့်တင်ရန် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ စံနှုန်းတစ်ခုဖြစ်သည်³⁶။ ယင်းလုပ်ငန်းစဉ်သည် သစ်တင်ပို့မှု စတင်ပြီး အခွန်ဘဏ္ဍာငွေ သတ်မှတ်ချိန်အထိ တန်ဖိုးကွင်းဆက်တစ်လျှောက်ရှိ သတင်း အချက် အလက်များကို အစိုးရရုံးများနှင့် ပြည်သူလူထု အပါအဝင် သိရှိရန် ထုတ်ဖော်ဖို့ လိုအပ်သည်။ EITI အပေါ်ထားရှိသော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကတိကဝတ်တွင် သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍ၌ သင့်လျော်သော အခွန်နှင့်

³³ <https://www.fatf-gafi.org/publications/high-risk-and-other-monitored-jurisdictions/documents/increased-monitoring-february-2020.html>

³⁴ <http://www.fatf-gafi.org/countries/d-i/iceland/documents/increased-monitoring-february-2020.html>

³⁵ <https://myanmareiti.org/en>

³⁶ Myanmar and Liberia are the only countries to include timber in their EITI work

မူပိုင်ခွင့်များကို ပေးဆောင်စေခြင်းအားဖြင့် ၎င်း၏ အခွန်ဘဏ္ဍာငွေ တိုးမြှင့်ရေးသည်လည်း တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းဖြစ်သည်။ ဤရှင်းလင်းတင်ပြချက်တွင် ပါဝင်သော တွေ့ရှိချက်များကို ဖြေရှင်းခြင်းအားဖြင့် EITI အပေါ် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကတိကဝတ်ကို ပြသနိုင်သည်။

တိုက်တွန်းအကြံပြုချက်များ

EIA သည် EUTR ကျွမ်းကျင်သော အာဏာပိုင်များထံသို့ အောက်ပါအချက်များကို အကြံပြုသည် -

- ဥရောပ အော်ပရေတာများ (ကုန်သည်များ) က EUTR ၏ ပုဒ်မ ၄ နှင့် ၆ ကို ဖောက်ဖျက်သော သစ်ကုန်သည်များ၏ သံသယဖြစ်ဖွယ် အခွန်ရှောင်တိမ်းမှု ဖြစ်စဉ်များအား စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီး လိုအပ်ပါက အရေးယူအပြစ်ပေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရန်၊
- နောက်ကြောင်းစိစစ်သည့် စနစ် (သို့) တာဝန်ခံနိုင်သည့် စနစ်ကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းရန်၊ အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် သစ်ထုတ်ရာမူလ တိုင်းပြည်မဟုတ်သည့် နိုင်ငံများသို့ သစ်များအတွက် ငွေတောင်းခံလွှာများ ပေးရသည့်အခါများတွင် အခွန်ငွေလက်ခံဖြတ်ပိုင်းများ (သို့) ကုန်ပို့လွှာ (သို့) အခွန်ဆောင်ပြီးကြောင်း အခြား သက်သေများ ပါဝင်စေရန်။
- နောက်ကြောင်းစိစစ်သည့် စနစ် (သို့) တာဝန်ခံနိုင်သည့် စနစ်ကို သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းရန်၊ အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင် ပို့ကုန်တိုင်းပြည်နှင့် ပို့ကုန်တင်သွင်းသည့် နိုင်ငံ အကြား သဟဇာတဖြစ်သည့် ကုန်စနစ်များ ပြောင်းလဲမှုရှိပါက အခွန်ငွေလက်ခံဖြတ်ပိုင်းများ (သို့) ကုန်ပို့လွှာ (သို့) အခွန်ဆောင်ပြီးကြောင်း အခြား သက်သေများ ပါဝင်စေရန်။

မြန်မာနိုင်ငံ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနနှင့် ပြည်တွင်းအခွန်များ ဦးစီးဌာနသို့-

- အခွန်ရှောင်တိမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သည့် အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာ မှားယွင်း ကြေညာလွှာကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်နှင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို မြန်မာနိုင်ငံဥပဒေအရ အရေးယူရန်၊
- ဥရောပနှင့်စင်ကာပူနိုင်ငံများမှ အာဏာပိုင်များနှင့် ညှိနှိုင်းပြီး ကုန်သွယ်ရေးအခြေခံသည့် အခွန် တိမ်းရှောင်မှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ ငွေကြေး ခဝါချမှုကိုသော်လည်းကောင်း၊ EUTR ကို ချိုးဖောက်သည့် ဖြစ်ရပ်များကိုသော်လည်းကောင်း စုံစမ်းရန်။

မြန်မာနိုင်ငံငွေကြေးဆိုင်ရာ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့သို့-

- မြန်မာ့ကျွန်းသစ် တင်ပို့မှုတွင် အခွန်ရှောင်ရှားခြင်း၊ အကျင့်ပျက် ခြစားခြင်း စသည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ငွေကြေးစီးဆင်းမှု ကွင်းဆက်များကို စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု တစ်ခုစတင် ဆောင်ရွက်ရန်။

အမေရိကန်တရားရေးဌာနသို့ -

- သစ်တင်ပို့မှုအပေါ် အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းမရှိဘဲ လေစီအက်ဥပဒေ (Lacey Act)ကို ချိုးဖောက် နိုင်ခြေရှိသည့်အပေါ် စုံစမ်းစစ်ဆေးပေးရန်။

ကျေးဇူးတင်စကား

ဤအစီရင်ခံစာကို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စုံစမ်းရေးအေဂျင်စီ (EIA) က ရေးသားပြီး တည်းဖြတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤ အစီရင်ခံစာ (သို့) တွေ့ရှိချက်စာတမ်းကို နိုင်ငံခြား နေသဟာယနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးရုံး (FCDO) နှင့် နော်ဝေ့ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီ (NORAD) တို့၏ ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှုဖြင့် စီစဉ်ထုတ်လုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပါဝင်သည့် အကြောင်းအရာများသည် EIA အဖွဲ့ တစ်ခုတည်း၏ တာဝန်သာဖြစ်သည်။

EIA အနေဖြင့် ဤအစီရင်ခံစာဖြစ်မြောက်ရေးတွင် ပါဝင်သူများနှင့် အကြောင်းပြချက် အမျိုးမျိုးကြောင့် အမည် မဖော်ပြသော လူပုဂ္ဂိုလ်များ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

EIA ၏ အကြောင်း

ကျွန်ုပ်တို့သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်မှုနှင့် အလွဲသုံးစားမှုကိုဆန့်ကျင် စုံစမ်းစစ်ဆေး သည်။ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရာတွင်လည်း ပါဝင်ကြပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ လျှို့ဝှက်ထောက်လှမ်း စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများတွင် နိုင်ငံခြားကျော် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် ရာဇဝတ်မှုများ၊ ဆင်များကို အာရုံစိုက်ခြင်း၊ ကျားများနှင့် သင်းခွေချပ်များနှင့် သစ်တော ရာဇဝတ်မှုများ ကို ဖော်ထုတ်သည်။ သစ်တောဆိုင်ရာ ရာဇဝတ်များတွင် စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးသော သီးနှံများဖြစ်သည့် ဆီအုန်းပင်များအတွက် တရားမဝင် သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် သစ်တော ပြန်းတီးခြင်းများကို အဓိကထား ဖော်ထုတ်ပြသသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အဏ္ဏဝါဂေဟစနစ်ကို ကာကွယ်ရန် လုပ်ဆောင် သည်။ မည်သို့လုပ်ဆောင်သနည်းဟူမူကား၊ ဂေဟစနစ်များကို ခြိမ်းခြောက်သည့် ပလတ်စတစ် ညစ်ညမ်းခြင်းကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဝေလငါးများ၊ လင်းပိုင်များနှင့် လင်းရှူး များအား ရည်ရွယ် ချက်မရှိဘဲ ဖမ်းဆီးမိခြင်းကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ စီးပွားဖြစ် အမြတ်ထုတ်ခြင်း ကြောင့်သော် လည်းကောင်း ဖြစ်ပေါ်သော ခြိမ်းခြောက်မှုများကို ကာကွယ် ဖြေရှင်းပေးနိုင်ရေး လုပ်ဆောင်ကြပါ သည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့်၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို လျှော့ချရန်အတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်းဖြင့် အစွမ်းထက် ရေခဲသေတ္တာဖန်လုံအိမ် ဓာတ်ငွေ့များ ကိုဖယ်ရှားခြင်း၊ ဆက်စပ်နေသော တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် အအေးကဏ္ဍ စွမ်းအင်ထိရောက်မှုကို တိုးမြှင့်ခြင်းစေခြင်း စသည်တို့ကို ကျွန်ုပ်တို့ ဖော်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။